

**SAMAZINĀTAIS PVN LATVIJAS DĀRZENĪEM UN AUGĻIEM. Ko tas devis?
Ražotāju skaits audzis, bet ieņēmumi valsts budžetā sarukuši.**

→ 10. lpp.

IKurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 18
(11 400)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2019. gada 11. februāris

Vieta, kur nebūt vientuļiem

„Šis Kuldīgas novadam ir īpašs gads: janvārī atvērām senioru skolu, februārī – senioru dienas centru,” piektdien tā atklāšanā teica sociālā dienesta direktore Maruta Jautaiķe.

Latvijas Samariešu apvienības (LSA) dienas centrā var uzņemt 15 klientus, līgums ar sociālo dienestu jau noslēgts astoņiem. Te vientuļi pensionāri vai veci cilvēki, kuri pa dienu mājās paliek vieni, varēs kopā lietderīgi pavadīt laiku, atrasties mediķa tuvumā.

LSA dienesta *Samariešu atbalsts mājās* vadītājs Viesturs Kleinbergs atzina, ka tāds dienas centrs šai organizācijai ir pirmais Latvijā, bet darbinieki esot mācīti. Pārrunas ar pašvaldību sākušās pirms septiņiem mēnešiem: izvērtēta citu centru pieredze, izsapņots savējais. Liels nopelns esot Kurzemes nodaļai ar tās vadītāju Lolitu Grīnvaldi. Pagaidām pastāvīgā darbā ir centra vadītāja Anta Anševica, darbinieces Sintija Stepiņa un Baiba Bečere. Tikšot iesaistīti brīvprātīgie un speciālisti. Te paredzētas ēdienreizes, dušas varēs nomazgāties arī tie vecclaudis, kuri saņem aprūpi mājās. Varētu kopā muzicēt, tādēļ centrs labprāt ziedojumā pieņemtu klavieres.

Atklāšanā bija ieradusies arī klienti. Glīta Kronberga atzina: „Labi, ka ir, kur aiziet, satikties, ir kompānija. Telpas gaišas un skais-

Dienesta *Samariešu atbalsts mājās* vadītājs Viesturs Kleinbergs sarunājas ar senioru centra apmeklētājām Austru Belševicu un Irmu Krūmiņu.

tas.” Arturs Rumbenieks, kurš priedēja ar akordeona spēli un dziesmu, atnācis lūkot, kā te izskatās.

**Inguna Spuleniece
Lailas Liepiņas un
Lāsma Reimanes foto**

Maznodrošinātajiem un trūcīgajiem – bez maksas. Ar sociālā dienesta nosūtījumu 1,20–1,45 eiro (tāl. 27020746, 27020734). Bez dienesta starpniecības 12–14,50 eiro, jāzvana samariešiem pa tālr. 25691384.

Kuldīgā, Dzirmavu ielā 18.

„Cilvēka piepildījums ir ne tikai saņemt algu, bet arī sasniegt labu mērķi.” Stāsts par **MADARU BALODI**, kurš no dienesta armijā atgriezies Skrundā, domā par uzņēmējdarbību un grib jauniešiem izveidot IT skolu.

→ 4. lpp.

Kuldīgā pašvaldības policisti turpmāk stingrāku uzmanību pievērsīs NENOTĪRĪTĀM IETVĒM.

→ 3. lpp.

VAI VĒRTS CEĻOT UZ DUBAIJU?

„Tur patiešām jutos nereāli – milzīgi debesskrāpji, dārgi auto un cita greznība,” saka kuldīdzniece Liene Beiere. Vienreiz tas esot jāredz, bet otrreiz viņa laikam tur nebrauktu.

→ 6. lpp.

Trešdien, 13. februārī:

- *Latvijas finiera plāni.*
- *Dzīvokļu problēmas.*
- *Snēpeles teātrim – 100.*
- *Jaunie vieglatlēti.*

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Uzņēmēja skats uz pašvaldību lomu

Daiga Bitiniece, tālr. 63350567,
daiga.bitiniece@kurzemnieks.lv

Līdz pagājušajai trešdienai neko nezināju par Andri Vanagu, kurš Saldū Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) rīkotajā diskusijā par gaidāmo administratīvi teritoriālo reformu un uzņēmēju attiecībām ar pašvaldībām salika dažus trāpīgus un pārdomu vērtus akcentus. Tagad zinu, ka šis dzīvespriecīgais un omulīgais kungs, labs runātājs, ir *a/s Sakret Holdings* padomes priekšsēdis; holdingā ietilpst četri būvmaistījumu ražošanas uzņēmumi Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Un lielākais eksporta tirgus tam ir Skandināvija.

„Pašvaldībai jāiet pie uzņēmēja un jāprasa: „Kā es varu tev palīdzēt?””

A. Vanags, komentējot ministrijas pārstāvja rādīto raibo 119 pašvaldību karti, kurā redzama Latvijas saskaldītība un kur tikai dažas pašvaldības iekrāsojas gaišākās krāsās, proti, pašas spēj sevi uzturēt, sacīja apmēram tā. Tagad ir laiki, kad robežas vajā, kad latvieši var braukt, kur labāk, bet kur tad dabūsim darbiniekus, kas mūsu valsts ekonomiku grieztu uz augšu? Un kāpēc Pierīgai būtu jāmaksā par citu pašvaldību minusiem? Attīstība vislabāk iespējama ap aktīvajiem ekonomiskajiem centriem. Skandināvijā,

salīdzinot ar Latviju, ap tiem dzīvo un strādā 88% iedzīvotāju, mums pagaidām – 64%.

Ko pašvaldības var darīt, lai savā teritorijā veicinātu ekonomisko attīstību? Pirmā lieta – vajadzīga griba. Pašvaldībai jāgrib, lai attīstās gan ražošana, gan pakalpojumi, jo dažādība garantē stabilākus ieņēmumus, palīdz krīzes situācijās. Otrs – ātrums, kādā var palīdzēt uzņēmējam atrast zemi; ja vajag, transformēt to utt. (Tieši tā noticis ar *Sakret* rūpnīcu Igaunijā!) Trešais – zināšanas. Kas novadā notiek, kas uzņēmējam derētu labāk, ko te var izdarīt veiksmīgāk nekā kaimiņos? Ceturtais – par idejām vieglāk iestāties, ja neesi viens. („Ja ir problēmas un pa ministrijām staigāju viens pats, izskatos pēc aizdomīga tipa,” pajokoja runātājs.) Bet, ja ir sava asociācija (Vanaga gadījumā – Būvmateriālu ražotāju), tad kopā ar pašvaldību, ar citām organizācijām tas ir spēks, kurā ieklausās. Un vēl ir LTRK, kas, runājot ar visām partijām, paldies Dievam, esot apolītiska. Piektā ir motivācija. Vecais burkāns un pātāga. Pašvaldībām būtu lielāka interese atbalstīt uzņēmējdarbību, ja no uzņēmumu ienākuma nodokļa daļa paliktu tās budžetā. Turklāt pašvaldībai jāiet pie uzņēmēja un jāprasa: „Kā es varu tev palīdzēt?”

MANUPRĀT

Kurš domās?

Bankām paplašināt digitālos piedāvājumus, novadu iedzīvotājiem tās kļūstot pieejamākas. Gribi – tici, negribi – netici. Tas atkarīgs no vietas, kurā dzīvo. Šo apgalvojumu izteikuši rīdzinieki, kuri, visticamāk, nav bijuši saistīti ar finanšu pakalpojumiem laukos. Vienlaikus eksperti atzīst, ka visiem iedzīvotājiem nekad nebūs interneta un viedtālruna, kas ļauj banku mobilās lietotnes izmantot. Tāpēc valstij jādomā, kā minimālos finanšu pakalpojumus nodrošināt arī vecākajai paaudzei attālās vietās. Interesanti, kuras iestādes izskatā nu darbosies *tā valsts*, kas domās par cilvēkiem, ja līdz šim tas nav darīts. Bankas ir komercsabiedrības – valsts tām nevar pavēlēt braukt uz katru viensētu tikai tāpēc vien, ka tuvākais bankomāts ir 50 km attālumā. Tas ir brīvprātīgi, bet brīvprātīgi, kā zināms, vienmēr notiek par maksu.

Daina Täfelberga, tālr. 63350563,
daina.tafelberga@kurzemnieks.lv

MUMS ZVANA

Netiek ne uz karnevālu, ne teātri

Daļa Kuldīgas pensionāru apvienības *Rumbiņa* biedru ir nesaprašanā, kādēļ pasākumi netiek publiski izziņoti. Viņi vēlētos, lai par tiem ziņotu ne tikai telefoniski, bet arī laikrakstā. Citādi, kamēr uzzina visi, vietu jau vairs neesot.

Kāda kundze *Kurzemniekam* sūdzējās, ka ļoti gribējusi tikt uz senioru karnevālu klubā *Poligons*, jo labi pazīstot mūziķus, kas ballē spēlējuši. Viņai pateikts, ka neesot vairs pat tik daudz vietas, lai noliktu vienu krēslu, bet no apmeklētājiem viņa dzirdējusi, ka vietu tomēr bijis gana. Kundze ir neizpratnē: kāpēc jāaicina tik daudzi no citurienes, ja savējiem vietu pietrūkst. Arī par braucieniem uz teātri netiekot ziņots visiem. Kad viņa to uzzinājusi, vietas bijušas aizņemtas.

Rumbiņas vadītāja Zigrīda Sīle uzsver, ka par visu tiek ziņots pirmām kārtām pulciņu vadītājiem, kuri informē savējos, informācija piestiprināta biedrībā pie ziņojuma dēļa, kā arī tiek ievietota *Kurzemniekā*. Par to, ko uz pasākumiem aicināt no malas, spriež *Rumbiņas* valde, nolemjot aicināt partnerus un draugus. Z.Sīle uzsver, ka biedri uzzina pirmie, tādēļ pieteikties var laikus. Šoreiz viena kundze zvanījusi pēc norādītā laika, tādēļ viņai atteikts. Vietu trūkuma dēļ atteikts arī kāda pagasta senioriem, kuri pieteikšanos nokavējuši.

„Braucieniem uz teātri parasti ir 19 vietu autobuss. Tas piepildās ļoti ātri. Ja gribētāju ir vairāk un ņemam 30 vietu autobusu, nākas aicināt cilvēkus no malas. Ar

pieteikšanos ir tā: kas pirmais brauc, tas pirmais maļ. Ja teātra braucēji ir aktīvi, *Kurzemniekā* ziņu pat nelieku. Kopš pagājušās vasaras gatavojamies divu dienu braucienam uz Sāremā Igaunijā nākamvasar. Līdz pieteikšanās beigām autobuss ar biedriem nepiepildījās, tādēļ ņemam arī citus,” skaidro Z.Sīle.

Kā informācija nonāk līdz vecākiem *Rumbiņas* biedriem, kas nodarbības tik aktīvi vairs nepiedalās? Vadītāja atbild, ka tikai ar laikraksta starpniecību. Bet, ja daudzi jau pieteikušies, vairāk paņemt nevar, tādēļ tādās reizēs *Kurzemniekā* informācija netiek likta. „Aktīvākajiem ir priekšroka, jo statūtos ierakstīts: „Aktīvi darbojies, pats interesējies!””

Inguna Spuleniece

Strādājies jau iepriekš

Kāds snēpelnīks saskatījis interešu konfliktu faktā, ka līgums par sniega tīrīšanu noslēgts ar pagasta pārvaldnieces Aigas Bulavas brāli Mārtiņu Prauliņu.

A.Bulava apstiprināja, ka līgums patiesi noslēgts ar individuālā darba veicēju M.Prauliņu,

bet interešu konfliktu viņa nesa-skata. A.Bulava pagasta pārvaldi vada kopš 2018. gada augusta, bet ar M.Prauliņu līgums par sniega tīrīšanu tiek slēgts jau sešus gadus. „Tieši tāpēc, ka Mārtiņš ir mans brālis, pēdējo līgumu esmu slēgusi nevis es, bet gan

Kuldīgas novada pašvaldības izpilddirektore Ilze Dambīte-Damberga. Līgums noslēgts atkārtoti, pamatojoties iepriekšējo gadu pieredzē, – darba kvalitāte apmierināja,” skaidro A.Bulava.

Inguna Spuleniece

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

Ja jūs avīzē pamanāt kādu kļūdu vai neprecizitāti, būsim priecīgi, ja darīsiet mums to zināmu pa tālruni 63350567.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Pēc ķīniešu horoskopa sācies Cūkas gads. Vai ticat cūkas laimei?

Arvīds Liepiņš, pensionārs: – Nekad man tāda nav gadījies, bet ticu, ka kaut kad jau būs. Par tādu varētu uzskatīt, piemēram, lielu laimestu. Visiem cilvēkiem Cūkas gadā laime varētu būt tāda, ka ir laba veselība, dzīvesprieks un satiecība ar bērniem.

Judīte Kalniņa, aprūpētāja: – Man īsta cūkas laime bijusi tad, kad eksāmenā izvilku to biļeti, ko mācēju. Tā ir ļoti patīkama sajūta. Šogad sagaidāmā laime ir mazmeitiņas piedzimšana.

Nikola Meikšane, māsas V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā: – Horoskopiem neticu, bet cūkas laime var gadīties. Tad veicas kādos darbos vai piepildās vēlēšanās, ko cilvēks ļoti, ļoti grib. Manējās dažreiz piepildās, bet dažreiz nenotiek tā, kā gribu.

Velga Pigevica, veikala *Tīne* īpašniece: – Es visiem kādu cūkas laimi vēlu katru dienu. Tas var būt patīkams pārsteigums. Pašai man bieži paveicies – dzīvē viss tomēr piepildās. Tā lielā laime sastāv no sīkumiem. Veselība, veiksmē un daudz darba – tā ir mūsu dzīves laime.

Edgars Vanags, pašnodarbinātais: – Esmu Cūkas gadā dzimis, bet horoskopiem neticu. Cūkas laime gan var gadīties. Man bijušas tādas situācijas, kad noveicies tik ļoti, ka tā ir īsta cūkas laime.

Anna Šternberga, pensionāre: – Kādreiz jau tāda gadās – kāds piedzīvojums, ko nemaz negaidīju un kas sagādā prieku. Šogad laime būtu, ja es būtu vesela. Eju pie acu ārsta un ļoti priecātos, ja acis nebūtu jāoperē.

Jolanta Hercenberga, Lāsmas Reimanes foto

Iesaistīs pašvaldības policiju

No 1. marta Kuldīgas novada pašvaldības policija sāks administratīvi sodīt tos iedzīvotājus, kuri nebūs noslēguši līgumu ar Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem (KKP) par sadzīves atkritumu savākšanu.

Pastiprināta uzmanība tiks pievērsta arī tiem īpašumiem, gar kuriem uz ietves nebūs tīrīts sniegs un ledus. Par to tikšanās reizē policija vienojusies ar KKP. Uzņēmuma vadītājs Pēteris Gobzemis atzina, ka līdz šim laba sadarbība abām pusēm nav veidojusies, bet pēdējās sarunas viešot cerības.

JA PAŠI NENĀK, MUDINĀS AR SODU

P.Gobzemja nostāja ir tāda: „Mēs jau vismaz divus gadus intensīvi atgādinām, ka atkritumu apsaimniekošanā jāpiedalās visiem. Situācija pamazām uzlabojas – ir tādi cilvēki, kuri atnāk un līgumu noslēdz, bet ne visi. No savas puses esam darījuši visu, bet, ja cilvēki vēl nav sapratuši, jāiet pašvaldības policijai un jāsoda.”

KKP: „Ja atnāk pašvaldības policija, lūgums visu izstāstīt mierīgā sarunā. Mēs situāciju fiksēsim.”

Tehniskās bāzes un atkritumu apsaimniekošanas daļas vadītājs Kaspars Poriķis skaidro, ka precīzi nav zināms, cik līgumu vēl jānoslēdz: „Pēc likuma un pašvaldības saistošajiem noteikumiem tādām jābūt visām mājāsaimniecībām, ja ir zeme ar apbūvi, kurā var dzīvot. Izņēmums ir grausts. Arī tie dokumentos parādās, tādēļ neviens mums nevar pateikt precīzu skaitu.”

KKP darbinieki ar pagastu vadītājiem

izvērtējuši, cik līgumu vēl nav noslēgti. Dažos pagastos ir ap 100, piemēram, Padūrē – 80. „Var gadīties, ka cilvēkam ir divi īpašumi – vienā viņš neuzturas, bet otrā, kurā dzīvo, līgums ir. Ja atnāk pašvaldības policija, lūgums visu izstāstīt mierīgā sarunā. Mēs situāciju fiksēsim,” mudina K.Poriķis. Bet, ja otrs īpašums izīrēts, tad gan līgumam jābūt par abām vietām. P.Gobzemis papildina, ka situācija ir līdzīga arī pilsētā.

NOROK BEDRĒ

K.Poriķis: „Pilsētā atkritumus nav tik viegli paslēpt, ja nu vienīgi var izmest svešā konteinerā. Laukos var aizvest uz mežu, izrakt pagalmā bedri, sadedzināt. Pagastu sapulcēs esam dzirdējuši, ka tā arī tiek darīts. Tas jau ir tas sāpīgākais, jo visi gribam dzīvot tīrā vidē.” KKP un pašvaldības policijas mērķis esot izķert tos, kuri apgalvo, ka atkritumu viņiem nav, tomēr no tiem atbrīvojas negodīgi un kaitējot dabai. P.Gobzemis pārliecināts: „Liela daļa sabiedrības dzīvo zaļi: mēs izliekam konteinerus, iedzīvotāji godprātīgi šķiro. Bet daļa izliek ceļmalā, pieved citiem, sabāž konteineros pie soliņiem. Ja līgums noslēgts, nav vajadzības slapstīties.”

NEBŪŠOT GODĪGI PRET LAUCINIEKIEM

Pilsētā policisti pievērsīs uzmanību arī tām vietām, pie kurām nav nofirīta ietve. P.Gobzemis apgalvo: tur, kur noslēgts līgums ar KKP, ielas ir tīras un kaisītas. Viņš slavē savus sētniekus un

■ Atkritumu apsaimniekošanas likums nosaka: atkritumu radītājiem ir pienākums slēgt līgumu ar pašvaldības izvēlēto apsaimniekotāju. Kuldīgas novadā kopš 2013. gada tas ir pašvaldības uzņēmums KKP.

■ Par nepiedalīšanos atkritumu savākšanā iestājas administratīvā atbildība pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 75. panta 2. daļas. Naudas sods fiziskajām personām var būt no 70 līdz 700 eiro, juridiskajām – no 430 līdz 1400 eiro.

■ Līgumu ar KKP var noslēgt gan klātienē Pilsētas laukumā 2, 216. kabinetā, gan rakstot e-pastā: kkp@kuldiga.lv, gan mājaslapas www.kkp.lv sadaļā *lesniegumi*.

Ietve 1905. gada ielā pie 17. nama.

Melitu Miksoni, kas šo darbu pārrauga. *Kurzemieks* noskaidroja, ka Latvijā ir tādās pilsētas, piemēram, Auce un Rēzekne, kurās visas ietves tīra komunālā saimniecība, bet maksā pašvaldība. P.Gobzemis pārliecināts, ka tā būtu negodīga attieksme

pret pagastu iedzīvotājiem, kuriem jau tā tiek mazāk labuma nekā pilsētniekiem: nav apgaismojuma, ne vienmēr izfirīti ceļi u.tml.

Inguna Spuleniece
Lāsmas Reimanes foto

Tiem, kuri grib siltināt

Trešdien, 13. februārī, 17.30 daudzstāvu namu pārvaldnieki un dzīvokļu īpašnieki gaidīti Kuldīgas Mākslas namā, kur notiks seminārs par Eiropas atbalstu šādu māju atjaunošanai un par būvniecības kvalitāti.

Inese Bērziņa no Ekonomikas ministrijas runās par namu pārvaldnieku un dzīvokļu īpašnieku pienākumiem, Latvijas Attīstības un finanšu institūcija *Altum* – par energoefektivitātes programmas noteikumiem un pieredzi, Kristīne Kamerāde no Patērētāju tiesību aizsardzības centra – par to, kā būvmateriālus izvēlēties gudri, bet Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pārstāvis Aleksandrs Drozds – par ugunsdrošības notei-

kumiem šādās ēkās.

Ekonomikas ministrija kopā ar *Altum* un Būvniecības valsts kontroles biroju februārī un martā rīko 35 seminārus 21 pilsētā. To nolūks – pirms būvniecības sezonas informēt par jaunumiem likumos un ES fondiem daudzdzīvokļu namu siltināšanai. Sīkāk: www.em.gov.lv. Jaunumi par energoefektivitāti: twitter.com/siltinam un facebook.com/dzivosiltak.

Plāno celt apkures maksu

Kurināmā sadārdzināšanās dēļ SIA *Kuldīgas siltumtīkli* pārskata siltumapgādes izmaksas, lai Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai (SPRK) iesniegtu projektu par tarifa paaugstinājumu.

Kā stāsta valdes priekšsēdis Artis Roberts, jau desmit gadus tarifs nav mainīts un Kurzemē tas bijis viens no zemākajiem. Pašlaik par vienu MWh patērētājiem jāmaksā

49,80 eiro bez PVN (iedzīvotājiem tas ir 12%, juridiskajām personām 21%). Iepriekšējā ziemā, kad pārliekā slapjuma dēļ nevarēja koksni izvest no meža, strauji cēlās kurināmā cena. Arī sausajā vasarā tā nevis kritās, bet vēl paaugstinājās. Kādreiz berkubs šķeldas maksājīs 7–9 eiro, tagad 10–12 eiro. Tas ir galvenais iemesls, kāpēc maksa jāpaaugstina, norāda A.Roberts. Jāņem vērā, ka palielinājusies arī

Internetā neapmaldīsies

Pirmajā *Vaiņija spēles* turnīrā, ko rīko Latvijas Drošāka interneta centrs *Drossinternets.lv*, starp 3.–4. klases audzēkņiem otro vietu izcīnījusi Elizabete Dravniece no Kuldīgas Centra vidusskolas, trešo – Dāvids Jānis Skuška no V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas.

Par gudrāko un zinošāko interneta lietotāju atzīta Rīgas Franču liceja 4. klases audzēkne Elēna Bankova. 5. februārī, Vispasaules drošāka interneta dienā, fināls Rīgas pulcēja skolēnus no 38 skolām.

degvielas cena un citas izmaksas.

Tarifa maiņa gan nenotiks tik drīz. Līdz martam SPRK jāiesniedz ekonomiskais pamatojums, tad plānotās izmaiņas tiks izvērtētas. Regulatoram lēmums jāpieņem četros mēnešos, un, iespējams, būs vajadzīga papildu informācija. SPRK lēmumu var apstrīdēt. Tādējādi vismaz līdz rudenim apkure dārgāka nekļūs.

Daina Tāfelberga

MEDIĶI INFORMĒ

Savainojas savās mājās

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Dārta Girgensonē**.

No 1. līdz 9. februārim Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā mediķi braukuši uz 62 izsaukumiem.

Slimnīcā nogādāti 32 pacienti, no tiem trīs bērni. Alkohola reibumā bijusi viena sieviete un četri vīrieši. Nav notikusi neviena krimināltrauma, nav bijis izsaukumu pie gripas slimniekiem.

Slimnīcā nogādāta 16 gadus veca meitene dzērumā. 76 gadus vecs vīrietis pie savas mājas Kuldīgā kritis un salauzis roku. 78 gadus vecam kungam mājās sareibusi galva, viņš nogūbis un traumējis apakšdelmu. Pelčos sievietei (68 gadi) mājās saļodzījusies kāja, viņa sajutusi sāpes ceļgalā un slimnīcā nogādāta ar iespējamu ceļa locītavas mežģīļumu. 90 gadus vecs vārmnieks pagalmā paslīdējis uz ledu un salauzis ciskas kaulu.

Uzklaušāja **Inguna Spuleniece**

NUMURA CITĀTS

„Dažreiz diena tik piesātināta, ka pa nakti grūti gulēt, jo galva turpina domāt,” saka Madars Balodis, kurš Skrundā grib jauniešiem izveidot IT skolu.

Atgriezies, lai darītu

19. februārī 14.00
Skrundas bibliotēkā ikviens
aicināts uz Madara lekciju
par sociālo inženieriju un
drošību internetā.

MADARS BALODIS, kurš vairākus gadus Ādažos bijis militārajā dienestā, kopā ar ģimeni atgriezies dzimtajā Skrundā. Pašlaik viņš ir bērna kopšanas atvaļinājumā, neklātienē mācās Juridiskajā koledžā un ir gatavs sākt ne tikai uzņēmējdarbību vien.

Esi atkal Skrundā. Kāpēc?

Pārcēlāmiem uz šejieni, jo pirms pusgada bija iespēja aiziet bērna kopšanas atvaļinājumā. Nebija viegli izšķirties, jo darbs patika, bet runāju ar vadību, un tā mani atbalstīja. Meitai augot, sākumā darba dēļ nebiju mājās, daudz ko neredzēju un nepiedzīvoju. Tagad to visu var izdzīvot. Aizgāju arī tāpēc, ka karjerā biju sasniedzis savus mērķus. Skrundā ir pavisam cita dzīve nekā Ādažos. Ir jauni izaicinājumi, un tas man patīk. Te ir radnieki, ģimene, un mums ar draudzeni šī ir dzimtā pilsēta, kurā iepazināmi.

Kur esi mācījies?

Vairākus gadus esmu militārpersona. Pēdējo gadu Juridiskajā koledžā Rīgā mācos datorsistēmu un datortīklu administrēšanu un programmēšanu. Iegūšu pirmā līmeņa augstāko izglītību. Pirms tam beidzu Alūksnes kājnieku skolu. Iepriekš biju Zemessardzē, man patika disciplīna, un nākamais loģiskais solis bija profesionālais dienests.

Vai ģimenei jābraukā līdzī?

Karavīram ir noteikts, ka dzīvesvieta nevar būt par aprūtinājumu dienesta izpildē. Jā, jābūt gatavam to mainīt.

Vai profesijas izvēli ne brīdi nožēloji?

Nē, lai arī traumēju kreisā ceļa locītavu, dienestu turpināju. Esmu mērķtiecīgs: ja gribu, tad izdaru līdz galam, kaut gan ar traumu dzīvoju divus gadus.

Kā varēji izturēt?

Vienu vakaru celi sataustīju bumbuli, bet ārsts nezināja pateikt, kas tas ir. Biju pabeidzis pirmo apmācību posmu, tāpēc nolēmu mēnesi paņemt pauzi, lai celi atpūtinātu un tad atgrieztos. Tolaik uz operāciju neaizbraucu, jo tad dienestā tik ātri atgriezties nevarētu, un nebija skaidrs, kas īsti par vainu, cik trauma nopietna. Mēnesi atpūtos un gāju uz otro līmeni, kur ir vairāk praktisko nodarbību un fiziskās slodzes. Otrajā līmenī dienas bieži beidzas trijos naktī, kad pa mežu vēl jāiet patruļā un pirms sešiem atkal jāceļas. Pēc pamatmācības kursa visus nosūtīja pa vienībām.

Gadu vēlāk plānoju vienību mainīt, un vajadzēja savest sevi kārtībā un tikt vaļā no traumas, tāpēc aizgāju uz operāciju. Četrus mēnešus pavadīju ar slimības

Madars Balodis no dienesta Latvijas armijā atgriezies dzimtajā Skrundā, domā par uzņēmējdarbību un grib jauniešiem izveidot IT skolu.

lapu. Gultas režīms, celi nedrīkstēju kustināt, lai sadzītu. Bija jāizdomā, kā tikt galā, jo mājās maza bērns, kurš nesaprot, kāpēc tētim ierobežotas kustības. Smags laiks – bija grūti staigāt.

ATRAST SEVI NO JAUNA

Ko četrus mēnešus darīji?

No sākuma neko, jo nesapratu, ko iesākt. Biju pieradis sportot, bet pēkšņi to nevar. Sapratu, ka vajag kaut ko mācīties. Man ir ģimene, un bez skriešanas un šaušanas neko citu neprotu. Jā, dažkārt armijā cilvēki iegūst traumas un dienestam vairs neder. Sāku domāt, ko darīt. Atcerējos draugu, kurš aizgāja par programmētāju. Man tas likās neiespējami, bet, jo grūtāks kaut kas liekas, jo vairāk tas mani saista.

Matemātika nekad nav patikuši, bet tieši tāpēc parādījās azarts pierādīt, ka varu. Sāku fanātiski mācīties, veltot tam daudz stundu. Varēju to darīt visu dienu un vakaru. Kad atgriezos darbā, turpināju: cēlos piecos un mācījos līdz astoņiem, gāju uz darbu, nācu mājās, veltīju laiku ģimenei, pasportoju un turpināju mācīties.

Vienlaikus mani uzņēma CERT (Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija) drošības ekspertu grupā, un tur redzēju daudzus ar divām un trim augstākajām izglītībām. Tas pārsteidza un motivēja iestāties augstskolā. Tas bija papildīts

laiks un ilgs process. Visus pamatus apguvu pašmācībā. Sāku ar mājaslapu izstrādi. Tad meklēju materiālus internetā, apguvu programmēšanas valodas. Mērķi sasniedzu, jo varēju izstrādāt mājaslapas un iet tālāk, mācoties jau citas IT zināšanas.

Vai skolā mācības sakrita ar to, ko biji apguvis?

Jā, dažreiz to pat neapmeklēju, jo īsti nebija, ko darīt. Bet papildu lekcijas bija interesantas.

Kādas armijā bija lielākās grūtības?

Operācijas dēļ man uz pusgadu samazināja veselības kapacitāti. Bruņotajos spēkos dod apzīmējumus A6, B5, C4, pēc tam ir *dienestam nederīgs*. Visu laiku man bija A6, pēc operācijas samazināja uz C4 – uz robežas ar nederīgu. Bet kļuva labāk, un kapacitāti atguvu.

Grūtākais ir tas, ka neredzu ģimeni. Cilvēkam jāsaprot: kad aizej armijā, sākas cita pasaule. Ir tādas nedēļas, kad mājās netiek. Jo ilgāk esi prom, jo vairāk gribas mājās. Attiecību modeļi ir dažādi, bet, manuprāt, vīrietim ir loma uzturēt ģimeni un rūpēties par to. Ir labi, ja par to var parūpēties, esot mājās, bet lielākoties tā nav.

ĢIMENE IR VĒRTĪBA

Aizgāji bērna kopšanas atvaļinājumā, lai būtu ar dēlu.

Visus šos gadus esmu uzturējis ģimeni. Ja vīrietis apgādā ģimeni, tad attiecīgi sievietei rūpējas par

bēnu. Nevēlos, ka bērns mazliet paaugas un uzreiz tiek ielikts bērnudārzā. Ir situācijas, kad tā ir vienīgā iespēja, ja abiem vecākiem ir jāstrādā, bet es esmu izvēlējis šādu modeli. Bērns var ļoti ātri pazaudēt, jo viņi ātri aug. Drīz meitai sāksies skola, viņu redzēsim mazāk. Bez visa, ko daru, man gadu ir dota iespēja pavadīt ar savu bērnu. Tas, ka tu esi tēvs, nenozīmē, ka pelni naudu un nav citu pienākumu. Bērns prasa uzmanību, tāpēc laiks ir jākompensē. Esmu redzējis daudzus piemērus, kad ģimenes izirst, ja nav balanss. Mums ar Lauru ir desmit gadu attiecības, bijis ilgs darbs, tās kopjot. Un šāds mans solis var uzlabot savstarpējās attiecības.

Vai lielā mēra no sākuma nebija greisirdīga uz brāli?

Tas mani visvairāk satrauca, kā būs. Ir labi, jo meita brāli mīl un pašlaik greisirdību nemanu, bet nezinu, kā būs vēlāk. Nikolai ir četri gadi, viņa apzinās, ka ir brālis.

Ko vēlies ieaudzināt bērnos?

Savos 26 gados esmu izdarījis daudz. Gribu, lai bērni redz, ka daudz kas ir iespējams, ka es iesaistos, daru, mācos. Gribu, lai viņiem ir tādas īpašības kā neatlaidība un ticība sev. Mūsdienās tās pietrūkst, tāpēc mēs apstājamies un zaudējam savus sapņus.

Vai uzskati, ka jaunām ģimenēm Skrundā ir labvēlīga vide?

Tas atkarīgs no prasībām, ģimenes vēlmēm un standartiem. Šeit viss tā neatīstās kā Rīgā un Ādažos, bet prasības var samazināt, un tad visa ir pietiekami.

Ko tev nozīmē Skrunda?

Dažkārt cilvēkiem ir maz iespēju atgriezties tur, kur viņi dzīvojuši. Man šī iespēja bija, tāpēc tagad saviem bērniem varu parādīt vietu, kurā esmu dzīvojis. Šeit katrā plekītī ir kāds stāsts par to, ko esmu darījis.

DOT CITIEM

Ko vēlies Skrundā sasniegt?

Esmu sācis veidot ideju par *IT akadēmiju*, kurā jaunieši apgūtu tehnoloģijas, jo dzīve bez tām bremzē attīstību laukos. Nerunā-

ju par lielajām pilsētām – tur ir resursi. Vēlos, lai jaunieši redz, kas dzīvē iespējams. Plānoju arī uzņēmējdarbību nestandarta virzienos. Tuvākā pusgada laikā pie tā strādāšu.

Kāpēc gribi tieši tādu skolu?

Man patīk palīdzēt. Nevaram gaidīt, kad kaut ko darīs valsts, jo cilvēki paši daudz var izdarīt. Galvenais ir tikai gribēt! Šī ir mana iniciatīva. Kaut trim bērniem iedot mērķi – tas būtu labs sasniegums, ņemot vērā to, kāda ir jaunā paaudze. Nevajag pelnīt miljonus – man pietiek redzēt, ka jauniešis ir aizrāvis. Tehnoloģiju laikmetā tās tiek patērētas, nevis izzinātas. Nav kā

agrāk, kad jaucām ārā televizorus, radioaparātus. Gribu parādīt, kā tas telefons vai dators strādā. Pagaidām izskatās, ka jaunieši sāk plūst citā virzienā – kļūst bezmērķīgi, jo paši nezina, ko grib.

Skolai meklēju speciālistus, kuri gatavi dalīties ar zināšanām. Bieži ir tā, ka speciālisti atrod savu komforta zonu, tā strādā daudzus gadus un ar unikālajām zināšanām nedalās. Cilvēka piepildījums ir ne tikai saņemt algu, bet arī sasniegt labu mērķi. Protams, tas var arī neizdoties, bet kopā ar speciālistiem kādam jauniešim varam palīdzēt atvērt acis.

Ko esi sācis darīt, lai ideju realizētu?

Esmu sācis uzrunāt speciālistus, meklēju telpas, jo vajadzīga vieta, kur jaunieši nepiespiestā vidē var apgūt dažādas tehnoloģijas. Tiek domāts par projektiem, kuros varētu iegūt tehniku, meklēta sadarbība ar skolām vai organizācijām. Ja kāds vēlas palīdzēt, droši lai dod ziņu! Pašlaik vislielākā problēma ir telpa – tā visu iekavē. Jāmeklē pagaidu vieta, jo daži speciālisti ir atsakušies.

Kā tev visam pietiek laika?

Ir sarežģīti, bet laiku sadalu. Katrai dienai plāna nav, bet katru dienu no desmitiem vakarā līdz vieniem naktī programmēju. Liekas, ka daru par maz, ka varētu vairāk, bet varbūt tas ir jaunības maksimums. Dažreiz diena ir tik piesātināta, ka brīžiem pa nakti grūti gulēt, jo galva turpina domāt. Spēju robežas jāabalansē, bet pats esmu radis cīnīties. Arī man brīžiem viss neiznāk tā, kā plānoju. Bet šī ir mana iespēja, un gribu to izmantot.

Annas Bivbānes teksts un foto

Laukos dzīvot ir labi

Gunārs Zeme Raņķus par savām mājām sauc jau 34 gadus. Viņš lepojas, ka mājas un apkārtni iekārtojis savām rokām.

„Te ievācāties 1985. gadā. Pirms tam ar sievu dzīvojām Skrundas pusē. Tā kā kolhozā Ziedonis strādāju par mehāniķi un sezonā braucu ar kombainu, izlēmām pārvākties uz šejieni. Kad atnācām, te bija tikai māja ar grants čupu – vairāk nekā.”

Aktieri pēc izrādes *Skoderdienas Silmačos* Skrundā: vecais Ābrams (raņķenieks Gunārs Zeme) ar Zāru un Joski (rudbārņiekiem Endiju Gansonu un Didzi Pilskungu).

SAVA VIETA

„No bērna kājas esmu laukos un citu dzīvi pat nevaru iedomāties. Man patīk, ka te var relaksēties. Kad gribas, aizbraucu uz mežu un pastaigājos,” Gunārs ir gandarīts.

„Pirms ievācšanās mums tika dota izvēle: ņemam dzīvokli vai māju. Paņēmām māju, jo viss, ko tur izdara, paliek pašam un par padarīto var priecāties. Sēta ir vieta, kurā var darboties, tāpēc man te patīk. Patīk plaut zāli un just tās smaržu. Prieks, ka Raņķos uz dzīvi atnākušas jaunas ģimenes, lai gan darbavieta pārsvarā visiem ir Kuldīgā. Tagad kaimiņos ir vīrietis, kas deviņus gadus dzīvojis dzīvoklī un tagad jūtas labi, ka ir privātmāja, kurā var darboties.”

Pirti pie mājas Gunārs cēlis kopā ar sievas krusttēvu Laimoni: „Dzirdēju, ka ārste televīzijā teica tā – kamēr vīri pirtī nepērsies, tikmēr būs problēmas ar muguru. Sapratu, ka jātaisa pirtiņa, – tā ir vajadzīga lieta. Pirts arī noder jebkurās viesībās, jo ir

telpas, kurās var rīkot svinības.”

KO VAR, TO DARA

„Desmit gadus atpūšos no dienesta policijā. Strādāts ir daudz – kopš 4. klases kolhozā Ziedonis,” stāsta Gunārs. Astoņus gadus viņš ir šoferis uzņēmumā *BiAgro*: „Darba pienākumos ietilpst graudu un cigoriņa vešana. Labi, ka ir tādi uzņēmēji, kuri apstrādā laukus, lai neaug nezāles. Ja kāds pats nav uzņēmīgs, jāļauj darīt citiem. Uzņēmumā strādā cilvēki no Raņķiem, Alsungas, Laidiem, Kuldīgās. Ražošana attīstās, priekšnieks seko līdzi visam jaunākajam un cenšas to ieviest.”

DZĪVE IET UZ PRIEKŠU

„Mūsdienās daudziem visu uzreiz vajag gatavu, tāpēc paši bieži vien neko nevēlas darīt. Bet var pabrināties, kā viss attīstās, piemēram, darba instrumenti. Pat nevaru iedomāties: kolhoza laikā ar zāģīti pusi

dienas zāģēju, tagad paņem *fleksi*, un tas ir sekundes jautājums.”

Gunārs atminas laikus, kad atnācis dzīvot Raņķos: „Bērnudārza nebija, tāpēc vecāko meitu Līgu vedām uz Snēpeli. Ar moskviču braucām pa grantēto ceļu, un pavasaros tas nebija izbraucams. Kad piedzima meita Inga, viņa jau varēja dārziņā iet šeit. Tagad dzīve strauji iet uz priekšu! Atbrauc ciemos mazdēls, un redzu, ka prot rīkoties ar planšeti.”

TEĀTRI SPĒLĒT PATICIS

Agrāk Gunārs darbojies Raņķu amatiereteātrī. „Oktobrī man palika 60 gadi, un tagad tam mests miers. Teātri esmu spēlējis ar pārtraukumiem, jo policijā nostrādāju 13 gadus, bet ar tādu darba ritmu nevarēju pateikt, kurā brīdī uz izrādi vai mēģinājumu nebūšu. Kaimiņš Juris saka, ka teātrim esam par vecu, jo tur liek spēlēt brūtgānu lomas. Ļoti labi atminos, kad Kuldīgā bijām uz skati un man tieši šāda loma bija jātēlo, bet biju pavisam aizmirsis par laulības gredzenu uz pirksta. Pēc tam žūrija teica, ka viss bijis labi, tikai to gredzenu vajadzējis noņemt.”

G.Zeme atceras pirms trīs gadiem lielo gatavošanos Jāņu izrādei *Skoderdienas Silmačos* skrundenieces, režisores Andas Stibas vadībā: „Viņa uz svētkiem uzaicināja aktierus no dažādiem Skrundas novada amatiereteātriem. Tur parādījās aplēptie talanti, piemēram, aktrise no Rudbāržiem ļoti skaisti dziedāja. Varu teikt vienu – jābūt drosmei uzkāpt uz skatuves, un man to savulaik iemācīja korī.”

Gunārs dziedājis Skrundas vīru korī: „Kad bijām Rīgā uz Dziesmu svētkiem, atbraucām atpakaļ, un likās, ka mājās zāle ir zaļāka, debesis zilākas, vieglāk elpot, jo te nav milzīgais troksnis, tāpēc man te ļoti patīk.”

Kolekcionē mašīnu modeļus

Raņķu pagasta vadītāja, skrundenieka Ritvara Stepanova spēļu automašīnu kolekcija pašlaik apskatāma bibliotēkā.

„Mašīnas ir simpātiskas – precīzas kopijas īstajām, var atvērt durvis un motora pārsegus,” skaidro Ritvars. „Negribētu teikt, ka to visu intensīvi krāju, bet ik pa laikam kaut ko iegādājos. Kolekcijā varētu būt ap simt.”

VISS PAR AUTO

„Kolekcijas pirmsākumi jāmeklē ap 1976. gadu, kad mācījās Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā autotransporta specialitātē. Visvairāk mani saista firmas *Russo-Balt* modeļi – Latvijā ražotas mašīnas. Īstie modeļi maz saglabājušies. Spēļu mašīnu mērogs ir 1:43.”

Ritvars stāsta, ko krājis pirms tam: „Sērkoksiņu kārbu etiķetes, markas, nozīmītes, albumus, katalogus, grāmatas par automobiļu vēsturi un uzbūvi – visu, kas saistās ar automašīnām. Tagad nevar ieiet veikālā un tādas mašīnas nopirkt, jo tās ir no plastmasas. Šiem modeļiem svarīgs metāla materiāls un kopiju precizitāte. Agrāk veikālā tādu nebija – drīzāk varēja atrast antikvariātos, kur kāds tās atnesa, lai cits var iegādāties. Tagad, ja ir kāds īpašs modelis, atļaujtos to nopirkt. Cena ir dažāda, sākot ar 10–30 eiro. Kādreiz tie maksāja kādus deviņus rubļus.”

Skrundenieka Ritvara Stepanova kolekcijā ir spēļu automašīnas (ap simt modeļiem), markas, katalogi un košļājamo gumiju papīriņi.

INTERESE IR

Ritvars stāsta par izstādi bibliotēkā: „Mājās notika remonts, un mašīnas saliku kastē. Pēc remonta nebija, kur likt. Runāju ar bibliotēkas vadītāju un izdomājām veidot izstādi. Tad tās pārcilāju un nopucēju, lai nekrātos putekļi un varētu izlikt izstādei.”

Lielu interesi izrādījuši agronomi, kuri viesojušies Raņķos: „Interesanti bija tiem vīriem, kuri ar mani ir viena gadagājuma, jo kolekcijā daudz padomju laika mašīnu. Esmu domājis sakrāt tādas modeļus, kādas automašīnas man pašam bijušas.”

AMATIERA LĪMENĪ

„Šādu modeļu kolekcionēšana nav ļoti izplatīta. Tā ir interesanta lieta, bet var radīt atkarību. Esmu tikai amatieris – ir jau tādi, kuri brauc uz saietiem Rīgā, kur notiek apmaiņa. Līdz galam neesmu izpratis, ko man tas dod. Vismaz tagad esmu izlicis izstādē, lai cilvēki redz, ka man tāda ir.”

Ritvars smeļ, ka lielākā daļa savākta pirms tam, kad viņš apprecējies: „Varu teikt, ka sieva mani apprecēja ar kolekciju, kas nāca pūrā man. Bet par aizraušanos ar automobiļiem ir kā vienā grāmatā rakstīts – tad, kad mašīna samontēta, ielieta degviela, motors iedarbināts, sākas mašīnas mūžs, jo sāk pukstēt tās sirds.”

ĪSUMĀ

Ciemos Kurzemes agronomi

1. februārī Raņķos viesojušies Kurzemes agronomi: apmeklējuši cigoriņu ražotni uzņēmumā *Granova* un iepazinuši pagasta dzīvi, informē pakalpojumu pārvaldes vadītājs Ritvars Stepanovs.

Izrāde nospēlēta

Janvārī amatiereteātris gatavojies izrādei *Pagasta nabags*, veidojis arī dekorācijas. Luga parādīta gan Raņķos, gan Nīkrācē.

Kādi dzīvokļi un ceļi

„Februārī un martā kopā ar *Skrundas komunālo saimniecību* apskatīsim pašvaldības dzīvokļus, lai saprastu, kādā stāvoklī tie ir – kā īrnieki tos uztur,” skaidro pagasta vadītājs Ritvars Stepanovs. „*Dižkārķlos* esam uzlabojuši siltuma ierīces – plītis un mūrus, jo tie bija avārijas stāvoklī. Pamazām pildās privātie dzīvokļi, jo nupat Raņķus kā dzīvesvietu izvēlējušās divas ģimenes. Regulāri arī braucu pa pagasta ceļiem, lai saprastu, kas darāms. Mums satiksme nav tik intensīva, bet būtiski, lai tie ir izbraucami.”

Dakteri var sastapt

Pērnā gada nogalē ģimenes ārsta praksē strādāt beigusi Rita Brūdere, bet viņas vietā darbu sākusi daktere Ruta Vintere, kura ierodas katru otro nedēļu.

Veco grāmatu otrā dzīve

Bibliotēkā apskatāma kultūras un sporta organizatores Daces Pušilovas veidotie dekori no grāmatu lappusēm: „Idejas atrodo internetā. Tādu var uztaisīt no vienas stundas līdz trim – tas atkarīgs no grāmatas biezuma un kompozīcijas sarežģītības. Cilvēki vēlējas uzzināt, kā tos izgatavo. Varbūt jāorganizē meistarklase.”

Raņķu pasākumu zālē

16. februārī 20.00 atpūtas vakarā *Dzīve kā zieds* viesosies aktrise Karīna Tatarinova un ģitārists *Ivars* Hermanis ar programmu *Radio retro romantika*, būs arī balle.

26. februārī 17.00 nodarbībā *Mazā bilžu rāmītī* tiks izgatavotas akmens un filca glezniņas (vadīs Anda Vītola).

1. martā 19.00 Kalvenes kultūras nama dramatiskā kolektīva *Nebēda* izrāde – A.Niedzvieža *Dūdene zina*.

„Tur patiešām jutos nereāli – milzīgi debesskrāpji, dārgi auto un cita greznība,” tā par ceļojumu uz Dubaju Apvienotajos Arābu Emirātos saka kuldīdzniece Liene Beiere, kura Rīgā strādā nekustamo īpašumu jomā. Viņa izmantojot katru brīvo brīdi, lai kaut kur aizceļotu.

Sapņu naudas PILSĒTĀ

VĒLAS REDZĒT PATI

„Par Dubaju biju lasījusi, tāpēc gribēju šo pilsētu apskatīt savām acīm, redzēt, ko var izdarīt ar sapņu naudu. Ceļojumu izplānoju pati. Internetā atradu aviobiļetes par 350 eiro abos virzienos un pēc četrām dienām devos piedzīvojumā. Turp braucu ar pārsēšanos Stambulā, atpakaļ caur Maskavu. Lidmašīnā pavadīju ap sešām stundām. Viesnīcu rezervēju vietnē *Booking.com* – uzskatu, ka tā ir visdrošākā, kur rezervēt naktsmītnes. Dubajā uzturējos no 12. līdz 24. janvārim. Dzīvoju piecvaigžņu viesnīcā, par kuru samaksāju tūkstoš eiro. Tā bija ļoti skaista, un apkalpošana visaugstākajā līmenī. Domāju, ka laiks būs karstāks. Dienā bija 24–25 grādu silti, dažas dienas bija apmākušās, un nosauļoties neiznāca. Naktīs bija diezgan vēsas.

Es ceļoju viena, bet vienmēr saņēmu palīdzību citiem ceļotājiem. Ja pārzina valodas un cilvēks ir komunikabls, problēmu nebūs. Dubajā iepazinās ar jaukiem ukraiņu tūristiem.”

JĀIEVĒRO VALSTS KULTŪRA

Liene uzskata, ka Dubajā nav tik striktu noteikumu, kādi minēti atsauksmēs: „Lasīju, ka arābu valstīs nav droši, bet nekur citur neesmu juties tik droši kā tur. Lidoju viena pati, un tas neradīja itin nekādas problēmas. Apmeklēt Apvienotos Arābu Emirātus latviešiem nav sarežģīti – vīzu nevajag, bet pasē tiek iespiests zīmogs, un var tikt uzdoti dažādi jautājumi.”

Par ģērbšanos arābu zemē Liene stāsta: „Pirms tam domāju, ka sievietēm tur jāuzmanās un jāapgērbjas no galvas līdz kājām, bet tik traki nav. Jāvalkā svārkī, kas apsedz ceļus vai ir garāki, jāvelk tops ar garām piedurknēm, apģērbs nedrīkst būt pārāk apspīlēts un atkailinošs. Vīriešiem jāvalkā bikses, krekli ar garām piedurknēm. Tas ir normāli: ja esi aizbraucis uz citu valsti, jāievēro tās kultūra. Stingri jāievēro tas, ka sabiedriskā vietā nedrīkst skūpstīties. Biju lieciniece tam, kā viens pāris no pludmales tika izdzīts. Vietējie jārespektē, lai nekādi viņus neaizvainotu. Nedrīkst arī uzkrītoši fotografēt.”

SAFARI, AUGSTĀKĀ CELTNE UN DĀRGĀKĀ VIESNĪCA

Liene iesaka: Dubajā noteikti jāapmeklē pasaules augstākā ēka,

jāapskata visdārgākā viesnīca un jādodas izbraukumā pa tuksnesi. „Dubaja ir ļoti attīstīta, sakārtota un tīra pilsēta. Visdārgākais rajons ir Marina. Tur patiešām jutos nereāli: tāda bagātība! Viens no visiecenītākajiem tūrisma objektiem ir *Burj Khalifa* – visaugstākā ēka pasaulē (828 m), kurai ir 200 stāvu. Nopirku biļeti, lai uzbrauktu līdz 124. stāva platformai, un tas maksāja 200 dirhēmu jeb 49 eiro. Tūristiem piedāvā uzbraukt arī līdz 148. stāvam, bet tas maksā četrreiz dārgāk. Ejot iekšā, ir pamatīga pārbaude, gluži kā lidostā. Liftam paceļoties, uz sienas tiek rādīta projekcija, kurā attēlotas citas iespaidīgas pasaules celtnes, par kurām var pacelties augstāk. Dubajā atrodas arī pasaules smalkākā viesnīca *Burj Al Arab*, kurā viena nakts maksā četrus tūkstošus eiro.

Vislabākās emocijas guvu safari. Tas maksāja 150 eiro. Ar džipu lielā ātrumā mūs izvīzināja pa tuksnesi, un tas bija patiešām iespaidīgi. Vēl bija iespēja izjāt ar kamieli, tuksnesī noskatīties vakara šovu un uzciņāties. Par ēdienu biju nedaudz vilusies, jo tur nebija nekā tradicionāla – parasti rīsi, gaļa, salāti. Bet man ļoti garšoja saldumi, īpaši saldējums.”

LIELI IZDEVUMI

Dubajā atrodas arī pasaulē lielākais tirdzniecības centrs *Dubai Mall*, kurā ir 1200 veikalu. „Jārēķinās ar lieliem izdevumiem. Lielveikalos nopērkamas ļoti izsmalcinātas un gaumīgas lietas, bet dārgas. Vislielākais pārsteigums bija veikalā *H&M*, kurā par trim apģērba gabaliem samaksāju 120 eiro, bet Rīgā būtu samaksājusi 30–40 eiro. Kafijas tasīte maksā 10–15 eiro. Lai būtu nedaudz lētāk, izvēlējos maltīti ieturēt kebabsnīcās vai lielveikalu kafejnīcās. Vēl jāņem vērā, ka veikalos alkoholu nepārdod, tomēr daudzās tūristu pludmalēs pieejams viss: gan izklaide, gan alkohols. Daudz laika pavadīju Barasti pludmalē. Jāpiemin, ka publiskā vietā iereibušus cilvēkus nekad neredzēsiet, jo tas aizliegts ar likumu, neviens arī publiski nesmēķē.

Pilsētu izstaigāt ar kājām nav iespējams – jābrauc ar sabiedrisko transportu vai taksometru. Es izvēlējos taksometru. Tos vada tikai pakistānieši, un visi labi runā angliki. Visos taksometros ir skaitītājs.”

Kuldīdzniece Liene Beiere kamiļa mugurā tuksnesī Apvienotajos Arābu Emirātos.

200 stāvu augstā ēka *Burj Khalifa*.

Pasaules smalkākā viesnīca *Burj Al Arab*.

DUBAIJA

Pilsēta Apvienotajos Arābu Emirātos (AAE). Dubajas emirāta administratīvais centrs 160 km no galvaspilsētas Abū Dabī. Emirāts atrodas ziemeļaustrumos pie Persijas līča. Platība: 4114 km². Iedzīvotāji: 3,14 miljoni. Valūta: AAE dirhēms.

Skats uz Dubaju no pasaulē augstākās celtnes *Burj Khalifa*.

Dārgākais rajons Dubajā – Marina.

Bet musulmaņu ticībā pieļaujama daudzsiēvība. Ceļojumā iepazinās ar arābu sievieti, un viņa nedaudz par sevi pastāstīja. Esot viena no četrām sievietēm, un tā dzīvot neesot viegli. Greizsirdību nevarot kontrolēt, un viņas jūtoties tāpat kā mēs, eiropietes. Viņa teica tādu vārdu: „Asaras dzimst sirdī, nevis galvā.” Par to pie mums nerunā.”

Nobeigumā Liene secina: „Esmu ļoti romantiska, man patīk eksotis-

kas zemes un krāšņa daba. Bet Dubajā nekā tāda nav – tā ir uzcelta tuksnesī, un viss ir radīts mākslīgi. Vienreiz dzīvī tā bagātība jāredz, bet šķiet, ka otrreiz uz turieni nebrauktu. Nevaru teikt, ka nepatika, bet tas nebija domāts man.”

Liene atklāja, ka jau tuvākajās dienās dodas uz Brazīliju, kur redzēs slaveno karnevālu.

Lāsma Reimane
Lienes Beieres arhīva foto

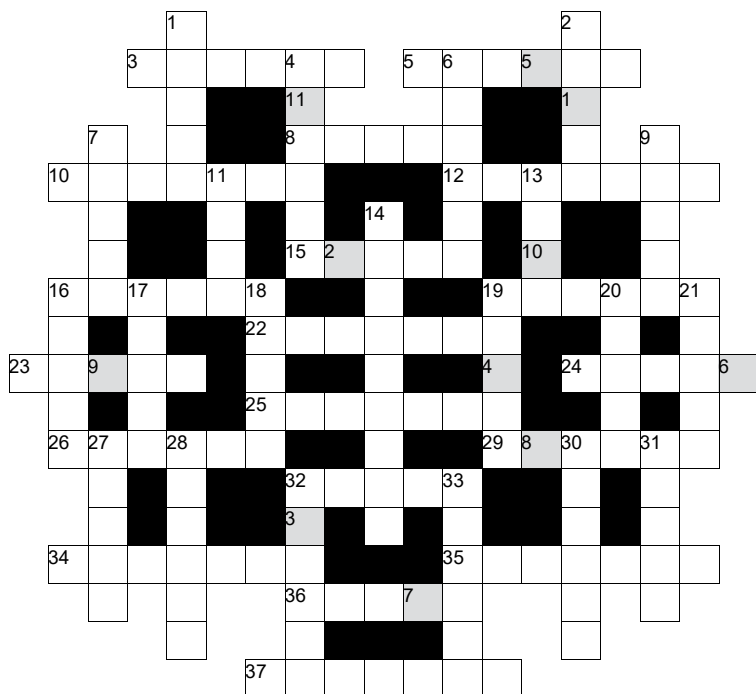
Lai krāsains, silts un ērts apģērbs palīdz ātrāk sagaidīt pavasari! Iedvesmai – modes namu piedāvātās idejas.

Nenosalt, gaidot pavasari

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Leontjeva.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

Risinājumu gaidām līdz 13. februārim.

Horizontāli: 3. Kāršu spēle. 5. Graudzāļu dzimtas daudzgadīgs, retāk viengadīgs, augs ar plati lineārām lapām, dobu, posmainu stiebru un smalki zarotu, skarainu ziedkopu. 8. Saules sistēmas planēta. 10. Īpaša celtnē, telpa mirušo apbedīšanai. 12. Lielākā pilsēta Jaunzēlandē. 15. Viena no piecām tautas sapulcē ik gadus ievēlētām augstākām amatpersonām Spartā, kas uzraudzīja administratīvo darbību, kārtoja tieslietas un ārlietas. 16. Rīnīts. 19. Bezkrāsains, sāļš šķidrums, ko izdala īpaši acs dobuma dziedzeri. 22. Pazemes būvju saliekamo konstrukciju nostiprinājuma metāla lokveida elements. 23. Jūdu skolotājs (50.–135. g.), kurš attīstīja mišnas metodi, sāka sistematizēt Toras interpretācijas. 24. Divdīgļlapju klases vērtīgs tropu augļu koks. 25. Bezšķirmes suns. 26. Stingrs, nežēlīgs, arī naidīgs. 29. Dievietes Hēras kulta centrs Senajā Grieķijā. 32. Atspirdzinošs dzēriens – ar ūdeni atšķaidīta ogu vai augļu sula. 34. Vieta, kur atrodas derīgi izrakteņi vai citas zemes bagātības. 35. Cilvēku grupa, kas izveidojusies, izveidota noteiktai darbībai, pasākumam. 36. Romiešu algotņu kavalērijas garais zobens, kas tika lietots pretiniekiem cīnoties viens pret vienu. 37. Ezers Vidzemes augstienē, Vecpiebalgas novada Dzērbenes pagastā.

Vertikāli: 1. Kopums, ko veido cilvēki, kurus saista radniecība. 2. Upe Gabonā, augštece – Kongo Republikā. 4. Ātra, pēkšņa, neregulāra muskuļu saraušanās vai balss skaņas, kam cilvēks nespēj pretoties, bet spēj apvaldīt uz kādu brīdi, ko pastiprina vai provocē stress. 6. Vējš ekvatoriālajos apgabalos, kas divreiz gadā maina virzienu. 7. Akustiska signālierīce, kas rada spēcīgu, stieptu skaņu. 9. Pilsēta Nīderlandē, Ziemeļbrabantas provincē. 11. Eģiptiešu mitoloģijā – debesu dieviete, kuras ķermeņi pārklāj zvaigznes. 13. Neordinārs reliģiskas kopienas loceklis vai tas, kas nepilda īpašas reliģiskas funkcijas. 14. Čemurziežu dzimtas viengadīgs garšaugš ar nelieliem, ieapaļiem dzelteniem vai brūnganiem augļiem. 16. Viena no divām kārtīm, kas piestiprinātas pie ratiem vai ragavām zirga iejūgšanai. 17. Pilsēta Lībijā. 18. Grauzdētu, sagrūstu kaņepju sēklu eļļaina masa. 19. Pilsēta Etiopijā, kilila administratīvais centrs. 20. Dzejas forma, kurā sākuma rindas vai arī pirmās rindas sākuma vārdi atkārtojas dzejoļa vidū vai beigās noteiktā secībā. 21. Upe Centrālāfrikas Republikā un Kongo Republikā. 27. Pilsēta Japānā, Honsju salā. 28. Novada centrs Kurzemē. 30. Staipīga, lipīga (parasti bezkrāsaina) masa, ko organismā izdala īpaši dziedzeri. 31. Sala Atlantijas okeānā, Hebrīdu salu arhipelāgā. 32. Pilsētas tipa apmetne, kam nav pilsētas tiesību (Latvijā no 16. gs. līdz 1928. gadam). 33. Koloniālais karaspēks (Britu impērijā), kas galvenokārt bija savervēts no vietējiem iedzīvotājiem.

Pareizā atbilde: **BALETHEISTARS.**

Atbildes. **Horizontāli:** 1. Blefs. 7. Flops. 9. Eksaltācija. 10. Grodi. 11. Reāls. 12. Feldmaršals. 13. Sēks. 15. Sūra. 17. Efektīgas. 20. Bigbends. 22. Matronas. 24. Izraut. 25. Ševro. 26. Papaja. 29. Tendence. 31. Skandījs. 34. Sensācija. 35. Pica. 37. Ēras. 39. Predestinēt. 40. Bebrī. 41. Omārs. 42. Entuziasms. 43. Kārot. 44. Skots. **Vertikāli:** 2. Lords. 3. Seifs. 4. Ksilofons. 5. Atlants. 6. Gigabaiti. 7. Farss. 8. Palsa. 14. Ērti. 16. Rūsa. 18. Absurds. 19. Komanda. 20. Bāzēt. 21. Svece. 22. Maršs. 23. Sājas. 27. Intelekt. 28. Katjoni. 30. Elfi. 32. Joga. 33. Pākstis. 35. Pietā. 36. Apriet. 37. Ētoss. 38. Sērot.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Ojārs Silkans.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstulju kastītē.

Februāra uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcents*.

MANA AIZRAUŠANĀS

Kendama – labāka par telefonu

Ieejot Kuldīgas Centra vidusskolā (KCV) starpbrīdī, nevar nepamanīt, ka skolēni aizraušies ar kendamas spēli. Tā ir Japānas koka rotaļlieta, ko veido īpaši darināts kāts un bumba, kas savienoti ar saiti. Ar to izpilda dažādus veiklības trikus, un tas kļuvis par strauji augošu sporta veidu. Arī KCV nesen notika sacensības.

DĀVANA ZIEMASSVĒTKOS

KCV 5. un 6. klases skolēni Emīls Sproģis, Edijs Vačiļa, Matīss Mēnesis un Alens Kļavlapa pastāstīja, ka vietnē *YouTube.com* redzējuši video, kā to dara citi, un tad šī rotaļlieta parādījies arī skolā. Zēni to saņēmuši kā Ziemassvētku dāvanu. Alens secina: „Spēlēt kendamu ir interesanti – jautrāk nekā *sēdēt telefonos*.”

Emīls turpina: „Internetā ir dažādi video, kas pamāca, kā taisīt trikus, un tā arī mēs iemācāmies jaunus. Katram trikam ir savs angļuvalodīgs nosaukums. Video motivē pacensties uztaisīt pašam savus.” Puiši saka: no malas šķiet, ka tas ir viegli, tomēr neesot nemaz tik vienkārši – vajag koncentrēties un būt pacietīgam. Viņi atceras, ka pavisam nesen populāra bija cita spēlīte – visi grieza spinerus, bet tie vairs nešķiet interesanti.

TRENĒJAS VAIRĀKAS STUNDAS

Zēni stāsta, ka kendama pašlaik ir ļoti populāra. Janvārī Rīgā festivālā prasmes rādījuši ne tikai latvieši, bet arī viesi no ASV. Arī skolā notikušas sacensības, un Emīls atzīst, ka pasākums bijis diezgan nervozs, bet ļoti priecīgs, ka tāds sarīkots. Tiesneši bijuši paši skolēni, un finālā noskatījušies vairāki desmiti cilvēku.

Dienā puiši trenējoties vairākas stundas, lai iemācītos ko jaunu. Visi stāsta, ka mājās

Japānas koka spēles kendamas veidi esot dažādi, bet skolēni iesaka iegādāties oriģinālos, nevis pakalādarinājumus.

to darīt ir grūti – jāatrod tāda vieta, lai neko nesalauztu, un noteikti to nedrīkst darīt pie datora vai televizora. Emīls piebilst: „Bieži vien zemē nolieku spilvenus, lai nav liels blīkšķis, kad kendama nokrīt.” Vislabāk esot izmantot oriģinālo – lētie pakalādarinājumi daudz ātrāk saplīstot. Spēle nopērkama dažādos izmēros, un cena esot no 20 līdz pat 100 eiro.

Alens iesaka arī citiem to spēlēt: „Tas ir daudz labāk nekā vairākas stundas pavadīt pie telefona. Arī no vecākiem esmu dzirdējis, ka viņi vēlas, lai labāk spēlētu šo, nevis sēžu pie datora.” Puiši vēl apmeklē treniņus futbolā, basketbolā un volejbolā.

Arī kendamas prasmju izkopšanai vajadzīgs laiks, spēja koncentrēties, pacietība un izdoma. Tā veicina līdzsvara izjūtu, attīsta acu un roku koordināciju un refleksus. Spēle piemērota kā bērniem, tā pieaugušajiem.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

Kuldīgas Centra vidusskolas 5. un 6. klases skolēni Emīls Sproģis, Edijs Vačiļa, Matīss Mēnesis, Alens Kļavlapa īsā laikā ar kendamu iemācījušies daudz triku.

VALODNIEKS

Teiciens vieta zem saules – ko tas nozīmē?

Kurzemnieka konkursā tiek publicēti izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems balviņu.

Atbildes līdz 13. februāra 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde. Ingars Neimanis skaidro: „Frāze *Sezam, atveries!* katram zināma no bērnības, kad kāds lasīja mums priekšā vai arī paši lasījām slaveno pasaku *Ali Baba un 40 laupītāji* no arābu pasaku krājuma *Tūkstošs un vienas nakts pasakas*. Šo frāzi var sastapt arī citu tautību autoru darbos, piem., A. Dimā (tēvs) slavenajā darbā *Grāfs Monte Kristo*: „Un tagad viņš sauca, atcerēdamies pasaku par arābu zvejnieku, par kuru viņam bija stāstījis vecais abats Faria: „Sezam, Sezam, atveries!” Šī pasakas frāze kļuvusi par modernu izteicienu, ar ko apzīmē iespēju piekļūt jeb brīvu ieeju iedomātai dārgumu glabātavai kādā slēptā vietā. Tomēr katrs šo frāzi var lietot dažādos veidos un situācijās.”

Arī Anita Eglīte raksta, ka šo teicienu lieto, lai iekļūtu nepieejamā vietā vai sasniegtu nesasniedzamu mērķi. Šie vārdi ņemti no arābu pasakas *Ali Baba un 40 laupītāji*, un ar tiem varēja atvērt ieeju dārgumu alā.

Konkursu atbalsta *Micrec.lv*

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

Santa Knopkena

Santa Knopkena (Trankale) Nīkrāces Friča Deglava astoņgadīgajā skolā mācījās no 1981. līdz 1986. gadam.

NOSALUŠĀM KĀJĀM

Santa atceras: „Nīkrāces skolā mācījās no 3. klases. Atceros, ka dzīvoju pāris kilometrus no skolas, kopā ar māsu gājām kājām. Tie nebija tādi laiki, kad pagasta autobuss piebrauca pie katras mājas ceļgala vai ieobrauca sētā. Pavasarī, ejot uz skolu, varējām priecāties par dabu un putnu dziesmām. Rudenī un ziemā bija jābrien pa dubļaino taciņu un sniega kupenām. Aizejot uz skolu, kājas jau bija slapjas un nosalušas. Tajos laikos apavi bija labāki, bet kvalitāte vienalga neizturēja mitro un sniegotu taku. Ejot uz skolu, ar māsu vienojāmies, ka vienā reizē pa priekšu bridīšu es, bet citā reizē viņa.”

MĀCA STRĀDĀT

„Skolā bija klases ar malkas apkuri, malku pašiem vajadzēja saņemt. Nākamajai dienai tā bija jānes klases dežurantiem. Piedalījāties malkas talkās. Jauks laiks bija virtuves dežūras. Ēdiens tika gatavots uz malkas plīts. Kad tika gatavotas pusdienas, smaržoja visa skola. Lauzāmies starpbrīžos virtuvē palīdzēt saimniecei Lienītei – tā mēs viņu saucām, bet vispār tā bija mūsu Helēna Jansone. Mizojām kartupeļus, mazgājām lielajās bļodās traukus, un arī tiem ūdens tika sildīts uz plīts. Neviens darbs virtuvē nešķita par grūtu – par dežūrām priecājāmies, jo tajā dienā nevajadzēja piedalīties stundās.”

GRŪTI, BET SKAISTI

„Vasarā katram vajadzēja iet uz skolu un *atstrādāt laucīņus* – noteiktas stundas bija jāstrādā izmēģinājumu dārzā: jāravē, jāsej un jālaista iesētais. Rudenī piedalījāties

kartupeļu talkās, darījām arī blēņas, spēlējām spēles un vienkārši priecājāmies. Vecākajās klasēs ravējām bietes, un vagas bija bezgala garas. Bet, kad tika noravētas, bija prieks par padarīto.”

LABĀKĀ LATVIJĀ

2014. gadā S.Knopkena atzīta par labāko sociālo darbinieci Latvijā. Konkursu rīkoja Labklājības ministrija, un Santu pietiekuši iedzīvotāji. Sveicot 2014. gada laureāti ar atzīnības rakstu un naudas balvu, žūrijas priekšsēdis, labklājības ministrs Uldis Augulis norādīja, ka tā tiek uzsvērts sociālo darbinieku veikums, veidojot sabiedrībai labāku dzīvi, īpaši grūtajos ekonomiskajos apstākļos.

Valsts atzīnība S.Knopkenai bijusi pārsteigums, tāpat kā pirms desmit gadiem uzaicinājums strādāt sociālajā jomā. Tobrīd viņa studējusi pavisam citā nozarē – uzņēmuma vadībā. Sagādījis tā, ka sociālajai

Dzintra Liekmane (Grāmatas fragmenti. Sākums 2016. gada 24. oktobrī.)
(Turpmāk vēl.)

darbiniecei Eleonorai Fricsonai vajadzējis palīgu, un viņa uzaicinājusi Santu. Vēlāk, kad pagasta pārvalde reformēta un atbrīvojusies sociālā darbinieka vieta, visi bez diskusijām atzinuši, ka visvairāk šim amatam atbilst Santa.

PALĪDZ CIVĒKIEM

„Nekad neesmu tiekusies pēc kādiem nopelniem, labs darbs jau tāpat ar labu atdarās. To redz arī augstākie spēki un novērtē. Jebkurā vietā strādājot, darbs jāmīl, bet sociālajā sfērā it īpaši. Tas ir darbs ar cilvēkiem, kuri atnākuši pēc palīdzības. Jājūt, kad un kā ar viņiem runāt. Man palaimējies, ka esmu kristiete, tāpēc šo darbu paveikt ir vieglāk. Taču tas nebūtu bijis iespējams bez uzticīgas komandas, ar kuru ir veiksmīga sadarbība jau gadiem ilgi. Idejas mums daudzas un dažādas, ne tikai normatīvos ierakstītie pienākumi. Lai tās realizētu, kopā meklējam un īstenojam pro-

jektus,” pēc tam atzinusi Santa. Par savu komandu viņa sauca nīkrācniekus no bāriņtiesas, pamatskolas, pagasta pārvaldes, feldšeru punkta un nevalstiskās organizācijas, kā arī pašvaldības policiju.

Atzīnību Santa guvusi galvenokārt izcilo saskarsmes spēju dēļ: ikviens pēc sarunas ar viņu aiziet smaidīgs un laimīgs pat tad, ja ikdienas rūpes palikušas tās pašas. „Atzīnību jau nedod par kabinetā sēdēšanu. Dīemžēl arvien vairāk laika jāpavada pie dokumentiem. Braucot pa mājām, jūtu, ka tiekam gaidīti. Nevaram aizskriet uz dažām minūtēm – cilvēki grib uzzināt jaunumus, parunāties gan par savām lietām, gan notikumiem pasaulē. Reizēm nevar sniegt finansālu palīdzību, taču arī morālais un psiholoģiskais atbalsts ir ļoti vajadzīgs. Cilvēks vismaz saņem informāciju, ko darīt tālāk.”

PRIEKĀ AVOTI

„Dzīvi bez dziedāšanas nevaru iedomāties!”

Signe Grīnberga Skrundas vidusskolā ir direktora vietniece izglītībā, bet dziedāšana un teātra spēlēšana ir vieni no avotiem, kuros viņa rod spēku un enerģiju.

„Katram dzīvi izkrāso ļoti atšķirīgas lietas. Svarīgi tās pamanīt un nelaist vaļā. Mans moto ir: „Liku bēdu zem akmeņa, pāri gāju dziedādama.”

Ceļošana

„Diezgan daudzās Eiropas valstīs esmu bijusi tā sauktajās autobusa ekskursijās. No katras atgriežos ar lielu emociju buketi par citur redzēto, piedzīvoto. Atmiņā ļoti iespiēdusies ekskursija uz Šveici, uz Ungāriju. Labprāt kādreiz tur atgrieztos. Pēdējos gados ceļoju vairāk pa Latviju, Igauniju, Lietuvā apmeklēju Dzintara muzeju.”

Jūra

„Ja vasarā kādu nedēļu neesmu bijusi pie jūras, manī sāk mājot nemiers. Jūra saista ar plašumu, varenību. Ir gadījies tur būt vētras laikā. Tas tik ir kaut kas!”

Svētki

„Būt kopā ar draugiem, apmeklēt izrādes un koncertus, piedalīties svētkos – tas vienmēr pozitīvi uzlādē. Kopā ar skrudeniecēm Loretu Robežnieci un Aivitu Staņeviču komandā *Kroņa dāmas* sacentāmies *Dziesmu dueli* Jaunmuižā. Tādi notikumi rada enerģiju, tāpēc vēlos teikt dzejnieces Lijas Brīdakas vārdiem: „Cik gan dažāds mēdz būt prieks! Bērības prieks par konfekti vai rotālietu, jaunības prieks, sevi un savas iespējas apjaušot, vecāku prieks par bērniem un mazbērniem, prieks par ziediem, par grāmatām, dziedātprieks, darbaprieks un pāri visam – dzīvotprieks.”

Koris

„Cik vien sevi atceros, tik dziedu. Mamma stāstīja, ka bērībā radu un draugu svētkos interesējos, kad varēs sākt priekšnesumus. Augstskolā dziedāju korī *Atbals* un ansambli *Līga*. Kopš atgriešanās Skrundā dziedu sieviešu korī *Sonante*. Divreiz nedēļā mēģinājums sprēgā humors un satikšanās prieks. Tā aizmirstas ikdienas rūpes, jo domāju tikai par dziesmu un mūziku. Bez tās dzīvei nebūtu krāsu. Reizēm ir izaicinājums – kā nu skanēs, kā iemācīsimies, jo kora repertuārs diezgan sarežģīts. Kad jau dzirdams rezultāts, vienmēr pārņem lepnums: „Mēs to paveicām!” Kopā ar *Sonanti* pagājušogad bijām Dziesmu svētkos. Vārens notikums!”

Sporta līdzjutēja

„Dēls Reinis spēlē volejbola klubā *Ventspils*, un esmu apmeklējusi gandrīz visas mājas spēles. Tās ir pavisam citas emocijas, jo ir azarts, pārdzīvojums par neveiksmi, prieks par uzvaru. Saka: ja tribīnēs ir savējais, spēlei pavisam cita garša. Tāpēc cenšos būt klāt.”

Teātris

„Trešo sezonu par hobiiju kļuvusi teātra spēlēšana Skrundas amatiereteātrī *SAAN*. Tā kā arī skolotājas profesija saistīta ar zināmu atrašanos uz skatuves, režisoram Aldim Zalgauckim nebija jāpieliek lielas pūles, lai mani iesaistītu. Tā ir jauna pieredze. Pašdarbnieku koncertā spēlējām režisora sacerēto lugu. Esmu priecīga darboties šajā kolektīvā.”

Divpadsmitie

„Skrundas vidusskolā strādāju desmit gadu. Kā sākumskolas skolotāja audzināšanā saņēmu 3. klasi un tagad šos pašus bērnus audzinu jau 12. klasē. Viņi ir mans prieks, acuraugs, rūpes, raizes – manējie.”

Anna Bivbāne, Signes Grīnbergas arhīva foto

JĀPĀRSKATA LAUKI

Zemkopjiem tagad jāpārdomā saimniecības stāvoklis un, ja vajadzīgs, jāievieš izmaiņas lauku blokā.

DIVREIZ NEBRAUKS

Pēc Lauku atbalsta dienesta (LAD) ziņām, ik gadu tiek saņemts vairāk nekā 10 000 lauku bloku un ainavu precizēšanas pieteikumu. Lauksaimniekiem tas svarīgi, lai varētu pieteikties platību maksājumiem, kā arī izpildītu zaļināšanas prasības. Kā norāda kontroles departamenta direktors Juris Grinevičs, pieteikumu skaits liecina, ka aizvien vairāk tiek kopta lauksaimniecības zeme. Šogad precizēšanas pieprasījumus var iesniegt līdz 1. aprīlim.

Pieteikt var tikai pilnībā sakārtotus laukus.

Tomēr visiem tas nav jādara. „Svarīgi atcerēties, ka tas jāiesniedz tikai tad, ja zemnieks vēlas lauku blokā iekļaut jau sakoptu platību, pievienot jaunus ainavas elementus vai no lauku bloka izņemt neapsaimniekotu platību. Pēc pieprasījuma saņemšanas dienests vispirms izvērtē, vai lauku bloku var precizēt attālināti pēc informācijas datu bāzē – pēc jaunākajiem ortofoto vai satelīta attēliem. Ja tas nav iespējams, jābrauc izmaiņas fiksēt dabā. Lauksaimnieku pašu interesēs ir precizēšanu ierosināt laikus, jo no tās atkarīgs, cik pareizas būs lauku bloku robežas brī-

dī, kad tie piesakās platību maksājumiem. Dažkārt precizēšana pieteikta, bet dabā joprojām ir celmi, kūla, zaru kaudzes vai kopšana tikko sākusies. Tā rīkoties nevar, jo pieteikt var tikai pilnībā sakārtotus laukus. Ja mūsu inspektori konstatēs, ka vieta nav kopta, atkārtotā pārbaudē šogad tur vairs nedosies, un pieteikties varēs tikai nākamgad.”

NOŠKIRT NO KAIMIŅA ZEMES

Otro gadu zemnieki ar individuālu lauku bloka izveidi var savu zemi nošķirt no kaimiņu platībām. Tas ļauj precīzāk pieteikt visu viena zemkopja platību, kā arī izvairīties no tā, ka to pašu deklarē kaimiņš. J.Grinevičs uzsver, ka blokus var izveidot tikai pa tām robežām, kuras redzamas ortofoto attēlā, vai kadastra robežām, kas ir uzmērītas. Lauku bloku kartē tās attēlotas ar melnu raustītu līniju. Savukārt ar baltu iezīmētas ierādītās vai projektētās kadastra robežas, kas ir neprecīzas.

Tie, kuri saimniekot sāk tikai tagad, bieži vien LAD jautā, kas ir tas lauku bloks. „Tas ir lauksaimniecībā izmantojams zemes gabals labā stāvoklī ar stabilām robežām, pirmkārt, dabā identificējamiem objektiem (ceļiem, mežiem, grāvjiem u.c.), otrkārt, zemes lietošanas veidiem (pļavām, aramzemi, ilggadīgiem stādījumiem), treškārt, viena lauksaimnieka apsaimniekotajai platībai vai īpašumam.”

Šogad precizēšanas pieprasījumu var iesniegt līdz 1. aprīlim.

Par savu apsaimniekoto platību var pārliicināties Lauku atbalsta dienesta ģeogrāfiskajā informācijas sistēmā <http://karte.lad.gov.lv> vai elektroniskās pieteikšanās sistēmā.

GAN PIEVIENOT, GAN IZŅEMT

Tikpat aktīvi tiek precizēti ainavu elementi. Iepriekšējā gadā populārākie bija pieprasījumi precizēt krūmus vai koku pudurus, akmeņu kaudzes. Tas saistīts ar izmaiņām Ministru kabineta noteikumos, kas paredz, ka par ekoloģiski nozīmīgu platību tiek uzskatītas arī akmeņu kaudzes.

LAD aicina ikvienu pirms sezonas iepazīties ar lauku bloka karti un izvērtēt, vai ir ieviestas nozīmīgas izmaiņas. Precizēšanu svarīgi ierosināt ne tikai tad, kad sakoptas papildu platības un tās jāpievieno, lai saņemtu atbalstu, bet arī tad, ja no lauku bloka jāizņem. Piemēram, ja izrakts jauns dīķis, uzcelta ēka vai izveidots ceļš.

LAUKU BLOKS

Labi kopts lauksaimniecības zemes gabals ar stabilām robežām, kurās ietilpst:

- upes, strauti, grāvji, žogi, dzīvžogi, ceļi un citi lineāri objekti, ja to platums pārsniedz 2 m;
- ezeri, meži, krūmāji, purvi un pārpurvotas vietas;
- kultūrtehniskos pasākumos izveidotās akmeņu un novāktā apauguma kaudzes, karjeri, dīķi, parki;
- administratīvās robežas;
- zemes vienību robežas;
- citas teritorijas, kas pēc funkcionalitātes nav lauksaimniecībā izmantojamas.

Lauku blokā var būt ainavu elementi: dīķi, koku un krūmu grupas.

ĀRPUSBLOKS

Nelauksaimnieciska zeme. Tā elementi ir:

- lauksaimniecībā neizmantojamā zeme (krūmi, koki, meža zeme);
- pagalmi;
- akmeņu kaudzes, koku grupas, dīķi u.tml. objekti;
- lineāri lauku bloka objekti (koku rindas, grāvju fragmenti, akmeņu krāvumi u.tml.);
- dārzkopības sabiedrību un apbūves teritorija.

Ko devis PVN samazinājums

Pēc pirmā gada ar samazinātu pievienotās vērtības nodokli (PVN) Latvijai raksturīgajiem dārzeņiem un augļiem ražotāju skaits pieaudzis, toties sarukuši ieņēmumi valsts budžetā.

TIKAI PIRMIE SKAITĻI

Pēc Zemkopības ministrijas ziņām, piensums augļkopībā un dārzeņu audzēšanā palielinājies par 3%. Taču jāņem vērā, ka ir daudz tādu saimniecību, kas gan audzē, gan pārstrādā, un šajā sektorā pieaugums ir 13%. Turpretī budžetā PVN ieņēmumi no lauksaimniecības sarukuši par 3,8 miljoniem eiro. Ministru kabinetam samazinātā nodokļa plāns jāizpilda trīs gados. Vēl viens rādītājs, kas jāsasniedz līdz nākamā gada jūlijam, ir nozares preču un pakalpojumu apgrozījuma palielinājums par 6%, salīdzinot ar 2017. gadu, kad nolemts likmi samazināt.

Valsts ieņēmumu dienesta informācija par pērnā gada 11 mēnešiem liecina, ka apgrozījums pieaudzis par 4,12%. Savukārt vidējais atalgojums tiem nodokļu maksātājiem, kuri pamatdarbība ir lauksaimniecība un kuri norādījuši ar 5% PVN apliekamos darījumus, palielinājies par nepilniem 10%. ZM speciālisti gan skaidro, ka tas saistāms ar vidējās algas palielināšanos valstī.

Kopš pērnā gada PVN no 21% samazināts līdz 5%, lai celtu Latvijas dārzeņu un augļu ražotāju konkurētspēju un palielinātu iedzīvotāju pirktspēju, kā arī mazinātu nelegālo tirdzniecību.

VAIRĀK PĒRK MŪSU ĀBOLUS

Latvijas Augļkopju asociācijas Kurzesmes konsultante Ligita Rezgale atzīst, ka ieguvums ir jūtams, lai gan statistika mūsu pusē nav apkopota. „Aprēķināt varēs tad, kad beigsies sezona un augļkopji būs pārdevuši visu pērn izaudzēto. Viens no iemesliem, kāpēc prasījām PVN likmi samazināt, bija tas, lai veikalos mūsu produkcijai samazinātos cena un tā varētu

konkurēt ar importu. Lai veiktu aprēķinus, kas to pierāda, ziņām jābūt ļoti precīzām. No sarunām ar audzētājiem noprotams, ka pircēji sākuši vairāk izvēlēties Latvijas produkciju. Vēl jau tikai pirmais gads, tāpēc tagad nevajadzētu uzsvērt, ka valsts budžetam lieli zaudējumi. Vērtēt varēs pēc trīs gadiem.”

Vienlaikus lauksaimnieki norāda, ka cenu ietekmējuši nelabvēlīgie laika aps-

tākļi. L.Rezgale tomēr piebilst, ka augļkopību tie nav būtiski skāruši. Mūsu āboliem un bumbieriem tirdzniecībā vajadzētu būt līdz marta vai aprīļa beigām.

CENA AUG VISAM

Arī Agrosursu un ekonomikas institūta Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centra vadītāja Ingūna Gulbe vērtē, ka gads ar samazināto PVN vairāk jūtams nozarē, nevis pircēju makā. Zemāku likmi izjūt tie, kuru ražošanai ir augstāka pašizmaksa, piemēram, krūmmellenēm vai siltumnīcas tomātiem ziemā. Savukārt lauka kultūrām svārstības ir tik mazas, ka pircējs tās var neieraudzīt. Turklāt dārgāka kļūst visa pārtika, un dārzeņkopībā aizvadītais bija neražas gads: ja nebūtu samazinātā PVN, cena būtu vēl augstāka.

ARĪ CITIEM PRODUKTIEM

Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome jau pirms gada ierosināja PVN likmi līdz 5% samazināt arī citai Latvijas pārtikai: maizei, gaļai, pienam, vistu un paipalu olām. Janvāra beigās Saeimas vairākums likumprojektu neatbalstīja. Savukārt jaunais Ministru kabinets solījis samazinātu PVN svaigai gaļai un zivīm, olām un piena produktiem izvērtēt tad, kad būs zināms budžets. Lauksaimnieki no šīs idejas neatkāpsies.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

PĀRDOD

Vienistabas **DZĪVOKLI** Kuldīgā.
Tālr. 25535159.

Veikalā **Dagus**, Liepājas ielā 51, Kuldīgā,
MEITEŅU APĢĒRBU IZPĀRDOŠANA.

SIVĒNUS. Tālr. 28840843.

SIA **AJG plus** – sazaģētu lapkoku nomaļu
MALKU. Tālr. 29399939.

Sausu **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

Sausu, skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

MALKU maisos. Tālr. 27811870.

Ar piegādi pārdod visu veidu **MALKU**.
Tālr. 29249578.

Meža **MALKU**: skaldītu vai klučos. Cena
35 eiro par steru. Tālr. 24957247.

Sausu, skaldītu **MALKU**. Tālr. 29752090.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

PĒRK

Vēlos iegādāties **MĀJU** Kuldīgā, var
remontējamu. Tālr. 29621515.

TRAKTORUS, PIEKABES, lauksaim-
niecības **INVENTĀRU**. Tālr. 26104984.

Latviešu kapitāla biosaimniecība pērk
ZEMI (var ar apaugumu, ar mežu, mājām
utt.). Operatīvi izvērtēsim jūsu piedāvā-
jumu. Interesē arī zemi nomāt. Cenas
objektīvas. E-pasts: biosaimnieciba@
gmail.com, tālr. 28963556.

Z/s SMAIDAS pērk **MĀJLOPUS**.
Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** – **LIELLOPUS, JAUN-
LOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa.
Tālr. 29434034.

SIA **Skrunda**
gada pārskata
KOPSAPULCE
notiks 7. martā 14.00.
Valde

DAŽĀDI

Sertificēta **DATU AIZSARDZĪ-
BAS** speciālista pakalpojumi. Datu
regulas prasību ieviešana uzņēmumā.
Tālr. 26533704.

Veicam **REMONTDARBUS** celtniecībā.
Tālr. 22145256.

Telpu **KOSMĒTISKAIS REMONTS**,
materiālu piegāde, santehnika u.c. darbi.
Tālr. 25300993.

SIA **Bērzi plus** notīra krūmu **APAU-
GUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk
zarus šķeldošanai un cirsma izstrādei.
Tālr. 29150380, 26458900.

W
SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
25 622 293 (Āris)

LĪDZJŪTĪBAS

Tai tālajā pļavā, kur atmiņas zied,
Tur mani jūs vienmēr satiksiet.

/I.Rudene./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Inārai
Rozītei, māmiņu mūžībā pavadot.
Ostnieku un Dzelmēģimenes

*Pāliec, māt, smaidā, pāliec glāstā,
Pāliec jaukajā bērniības stāstā.*

/O.Lisovska./
Izsakām līdzjūtību Laurai un
Raimondam, māmiņu mūžībā pavadot.
Senie iedzīvotāji Saldus ielā 6a

Izsakām līdzjūtību Brigitai, vīru
ANDREJU mūžībā aizvadot.
Brigītas klasesbiedri

Pierimst soļi, klusē doma,
Neskan mīļās mātes balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc viņas sauks.

/E. Zālīte./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Andrim
Grīnvaldam, māti mūžībā pavadot.
Kuldīgas novada pašvaldība

*Lai sapnis balts viņas dvēseli aijā
Un klusais miers ar saviem spārnēm
sedz.*

/Ā.Elksne./
Skumju brīdī esam kopā ar Andri Grīn-
valdu, mammu mūžībā pavadot.
Kuldīgas kultūras centra kolektīvs

MEŽA ĪPAŠNIEK, ZVANI UN PĀRLIECINIES!

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums a/s **VERTEX**
pērk meža īpašumus, cirsmas un augošus kokus par
visaugstākajām cenām. Cenas līdz pat 15 000 EUR/ha.

Zvaniet pa tālr. 28368838, 26129919.

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

Viss par reklāmu **Kurzemniekā!**
Tālrunis 63324881.

Muzicē valsts konkursā

Uz valsts konkursa finālu šodien Rīgā devušies divi jaunie Kuldīgas mūziķi, kuri spēlē pūšamos instrumentus. Iepriekšējā kārtā piedalījušies arī skrundenieki.

E.Vīgnera Kuldīgas mūzikas skolas pūšaminstrumentu nodaļas pedagoģe Heda Auziņa pastāstīja, ka konkurss notiek ik pēc četriem gadiem trīs kārtās. Pirmā noritēja skolā, otrajā

Ventspilī vērtēti Kurzemes audzēkņi. Uz trešo kārtu izvirzīts Emīls Petriks, kurš klarnetes spēlē ieguva 3. vietu (skolotājs Uldis Kleinbergs), un saksofoniste Ilva Ešenvalde, kura ieguva 2. vietu (Līga Aleksandra Jāvalde). Viņiem līdzī brauc koncertmeistares Līga Saulgrieze un Stella Pavloviča. Vēl otrajā kārtā panākumus guva 3. vietas ieguvējas: flautiste Sintija Ešenvalde

(H.Auziņa) un saksofoniste Una Lorberga (L.A.Jāvalde).

No Skrundas mūzikas skolas otrajā kārtā piedalījās trompetists Daniels Toms Zīders (3. vieta, skolotājs Edgars Ruģelis) un divas flautistes, kurām tāpat 3. vieta: Sanija Ērika Rudzroga un Sandra Elvīra Broka (abu skolotāja ir Liesma Galla).

**Daina Tāfelberga,
Anna Bivbāne**

IESPĒJA**Var doties vīna tūrē**

Latvijas Vīnkopju un vīndaru biedrība sadarbībā ar 12 vīna darītāvu atklājusi mājaslapu **Latvijasvinature.lv** kā ceļvedi. Kurzemi tajā pārstāv **Evi&Jo** no Durbes, Aizputes vīna darītava un zemnieku saimniecība **Smilškalni** Kuldīgā.

Mājaslapā var iepazīt katras ražotnes stāstu un produkciju, uzziņāt, kā turp nokļūt un pieteikt degustāciju. Tāpat ir informācija par iespējām apkaimē nakšņot un interesantākajiem apskates objektiem. Mājaslapa noder arī ārvalstu viesiem, jo tā ir sešs

valodās (latviešu, lietuviešu, igauņu, angļu, vācu un krievu). Vietne www.latvijasvinature.lv ir ērti pārskatāma arī viedierīcēs speciālā mobilajā lietotnē, ko var lejuplādēt bez maksas.

Pats savam saimes galdam

Borisa un Ināras Teterevu fonds aicina bezpeļņas organizācijas līdz 28. februārim pieteikt projektus atbalsta programmā **Pats savam saimes galdam**.

Tās mērķis ir atbalstīt bezpeļņas organizāciju centienus grūtībās nonākušus, taču uzņēmīgus un rosīgus apkaimes iedzīvotājus iesaistīt darbos, kas viņu dzīves apstākļus uzlabo.

Vispirms līdz 28. februārim īss projekta apraksts brīvā formā jānosūta e-pastā: saimesgaldam@teterevufonds.lv. Ja iecere gūs pozitīvu atbildi, organizācija tiks aicināta piedalīties metodiskajā sanāksmē, kas ļaus izvērtēt praktiskās darbības un saņemt padomus. Ja biedrība nolems projektu turpināt, tad līdz 20. martam būs fondam jāiesniedz pilns pieteikums un budžets. Šo-

gad projektiem paredzēti 15 000 eiro, vienam – līdz 1500 eiro. Jautājumus var sūtīt e-pastā: saimesgaldam@teterevufonds.lv.

Iepriekš atbalstu šajā programmā ieguvušas 15 organizācijas, kuru vadībā grūtībās nonākušās ģimenes 21 novadā saņēma sēklas, stādus un dārza kopšanas piederumus, lai pārtiku sev sagādātu pašu rokām.

Jana Sūruma

Esi mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** iesniedz ērti no sava datora

307.lv

DAILES TEĀTRIS

ARTŪRS MILLERS
SALEMAS
RAGANAS

Režisore – Laura Groza-Ķibere

LOMĀS: ILZE KUZULE-SKRASTIŅA,
JŪRIS ŽAGARS, GINTIS GRĀVELIS,
DAINIS GRŪBE, ILZE DZENITE,
INDRA BRIĶE, LAURIS SUBATNIEKS,
OLGA DRĒĢE, SARMĪTE RUBULE,
ARTŪRS DĪCIS, JŪRIS BARTKEVIČS,
INGA ALSIŅA, MIRDZA MARTINSONE,
ANTA AIZUPE, MARTIŅŠ UPENIEKS,
DĀRTA DANEVIČA, ANDRIS BULIS,
ARTIS ROBEŽNIEKS,
EMILĪJA PAULA ANDERSONE,
ELĪZA MARIJA REŠĒTINA

Pirmizrāde – 2019. gada 1. februārī

Informācija pa tālr. 67294444 Kases darba laiks: 10.00 - 19.00; S., Sv.11.00 - 18.00 www.dailiesteatris.lv

VĀRDADIENAS

No 11. līdz 17. februārim
 11. Laima (2308), Laimdota (557)
 12. Karlīna (827), Līna (626)
 13. Malda (360), Melīta (376)
 14. Valentīns (2295)
 15. Aloīzs (171), Alvilis (199),
 Olafs (455), Olavs (18)
 16. Džuljeta (114), Jūlija (9135)
 17. Donāts (197), Konstance (42)

Populārākie: Jūlija un Valentīns.

Atsūta telegrammā

Laimdota Rūtenberga, Kuldīgas veikala *Cikāde* īpašniece: – Mans tēvs bija izsūtījumā Noriļskā, māte uz turieni aizbrauca pie saviem vecākiem, kuri arī tika izsūtīti. Tur viņi satikās. Mamma bija stāvoklī, un īsi pirms dzemdībām tēvs viņu sūtīja pie saviem radiem, lai es būtu dzimusi Latvijā. Kad piedzimu, viņš atsūtīja telegrammu, lai liek vārdu Laimdota vai Saulcerīte. Mamma jau izdomājusi likt Māru, bet tēta ieteikto respektējusi.

Skolā man gāja ļoti grūti, jo daudzas bija Māras, Guntas, Ivetas, bet tāda vecmodīga vārda kā man citām nebija. Taču ar laiku pieradu. Mani neviens nekad nav saucis saīsinājumā par Laimu. Zinu, ka citas vārdamāsas sauc tikai tā, pat nenojaušot, ka īstais vārds ir Laimdota.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 11. FEBRUĀRĪ

Dienas garums – 9 st. 13 min.
 Saule lec 8.02, riet 17.15.

Naktī +3°...+4°

Z
 R A
 D
 5-6 m/s

Dienā +1°...+3°

Z
 R A
 D
 4-8 m/s

RĪT, 12. FEBRUĀRĪ

Dienas garums – 9 st. 17 min.
 Saule lec 8.00, riet 17.17.

Naktī +1°...-1°

Z
 R A
 D
 3-4 m/s

Dienā +1°...+3°

Z
 R A
 D
 3-6 m/s

DZĪVESSTĀSTS

Par varas postīto dzimtas likteni

Nesen mūžībā aizsauktās kuldīdznieces Veronikas Tenčas-Goldbergas klajā laisto grāmatu *Vējos izkaisītie* caurvij atmiņu stāsts par dzimtas traģisko likteni kara un politiskās varas cikstiņa šausmu ēnā, pēckara laiks, izsūtīšana un mātes lāsts kā viena no sižeta līnijām.

BĒRNĪBAS ATMIŅAS PAR LATGALI

„Grāmatas atklāšanas svētki decembrī bija viņas zvaigžņu stunda,” saka autore meita, snēpelniece Ināra Paiča. „Tas ir stāsts par to, kā viņa Latgalē, toreizējā Rēzeknes apriņķa Maltas pagasta Zosnā, dzimusi kā jaunākā no sešiem bērniem, par tā laika sadzīvi. Jaunībā mammai bija nodoms mācīties par skolotāju, bet represijas sapņus izjauc. Pati iemācījās šūt un šuva drēbes, strādāja maizes veikalā, bija noliktavas pārzine, bet no Rīgas uz Kuldīgu pārcēlās jau kā pensionāre. Vēlāk dzīvoja pie manis Snēpelē.

Rakstīt mamma sāka 60 gadu vecumā. Dzeja ir patriotiska – par nepiepildītajiem sapņiem, pazaudētajām dzimtas mājām, arī par dabu. Viņas dzejoļi un stāsti bērniem publicēti izdevumā *Katoļu Dzeive*. 1999. gadā grāmatā izdota poēma latgaliešu valodā *Pastareite* – bērības dienu atmiņas. 2000. gadā viņa uzrakstīja atmiņu stāstījumu *Vē-*

VERONIKA TENČA-GOLDMANE
**VĒJOS
 IZKAISĪTIE**

jos izkaisītie par bērībā Latgalē piedzīvoto jau no pieaugušā skatpunkta. Aizsūtīta izdevniecībai, bet grāmata netika nodrukāta, līdz pirms pāris gadiem vēsturnieks Pēteris Korsaks pēc manuskripta izlasīšanas organizēja ziedojumu vākšanu, lai grāmatu varētu laist klajā.”

TRĪSREIZ NOLĀDĒTS

Vējos izkaisītie ir patiens stāsts par autoras brālēna dzimtas traģiskajiem pavērsieniem. Māte savu dēlu nolādējusi par to, ka viņš apprecējies mammai netīkamam, ļoti nabadzīgu meiteni, kura gaidījusi viņa bērnu. Latgalieši bijuši ļoti dievticīgi, un tas skaitījies ārkārtīgs grēks. Par dažādiem lēmumiem, ko nācies pieņemt sarežģīto apstākļu dēļ, brālēns mātes lāstu saņēmis arī otro un trešo reizi. Blakus šīm gaitām atainota sadzīve sādžā: ulmaņlaiki, karš, mežabrāļi. Autore pati iesaistījies pretošanās kustībā un to aprakstījusi. Bet, ejot

uz vidusskolas pēdējo eksāmenu, čeka viņu apcietinājusi, un viņai piespriesti desmit gadi stingrā režīma ieslodzījumā Noriļskā. Tur Veronika iepazīsies ar politieslodzīto, Ināras tēti, un Latvijā abi atgriezies 1957. gadā. Dzīvojuši Rīgā. Kad vīrs nomiris, apprecējies otrreiz. Pēc otrā vīra nāves V.Tenča-Goldberga pārcēlusies uz Kuldīgu.

PATIESI ŠAUSMU STĀSTI

„Mamma teica, ka grāmatā visi notikumi ir patiesi, bet vietu nosaukumi un cilvēku vārdi mainīti,” stāsta I.Paiča. „Lai pēcnācējiem nerodas nepatīkamas izjūtas. To, kādus briesmu darbus sastrādājuši čekisti, viņa aprakstījusi ļoti konkrēti. Ir šausmu stāsts par nomocītiem, spīdzinātiem cilvēkiem. Rēzeknes cietumā pirmos apcietinātos – mācītājus, ārstus un skolotājus – pēc gada, kad ienāca vācieši, no pagrabiem vilka ārā ar izdurtām acīm, nogrieztām ausīm, sagrauzītus un sasistus... Kad atkal ienāca krievu armija, radās mežabrāļu kustība. Cilvēkiem, kuri bija saistīti ar vācu valdību un pašpārvaldi, vajadzēja bēgt. Daudzus gadus viņi nenāca no meža ārā. Mana mamma no viena grupējuma citam nodeva ziņas, veda pārtiku. Viņa darbojās grupējumā *Maltas lūši*. Par to visu lasāms grāmatā.”

Jolanta Hercenberga

Botāniskajā dārzā zied acālijas

Acāliju ziedēšana ir viens no gaidītākajiem notikumiem Latvijas Universitātes botāniskajā dārzā. Kur gan citur var noķert tādu pavasara noskaņu ziemas vidū?

Tur aplūkojamā ir lielākā kolekcija Baltijā – 124 dažādi kultivāri. 1956. gadā to sāka veidot profesors Richards Kondratovičs, acāliju un savvaļas rododendru selekcionārs. Pārstāvētas gan agrinās, gan vidējās un vēlīnās šķirnes, tādēļ acāliju ziedēšanu tur var vērot

no ziemas līdz pat vēlam pavasarim. Par krāšņāko laiku tiek uzskatīts februāris un marts.

Ekskursijā iekļauta arī palmu māja un citas interesantākās ekspozīcijas. Te var uzzināt, kā acālijas iegūst nosaukumus, aplūkot tādus krūmus, kuru vecums pārsniedz jau 60 gadus, kā arī uzzināt, kuras šķirnes veidotas Latvijā, informē botāniskā dārza pārstāve Agnese Reķe.

Jana Sūruma

KONKURSS

TĒLOTĀJMĀKSLAS SPĒLE

189. kārtā

Vācu izcelsmes amerikāņu abstraktā ekspresionisma gleznotājs (1880–1966). Ar saviem rezonējošajiem darbiem un mācību stundām mākslinieks ir ietekmējis veselās paaudzes, un šodien mākslinieki visā pasaulē izmanto tieši

viņa radītās krāsu teorijas. Kad viņam bija seši gadi, ģimene pārvācās uz Minheni. Jau 16 gadu vecumā sāka darbu Bavārijas valdībā kā sabiedrisko darbu direktora palīgs. Šajā laikā viņš attīstīja savu interesi par matemātiku un pat izgudroja un patentēja elektromagnētisko skaitļošanas mašīnu. Spītējot vilinājumam izprast zinātni, zēns nespēja pretoties sirdsbalsij un neilgi pēc tēva nāves devās studēt mākslu Minhenē, vēlāk Parīzē, strādāja ASV, Kalifornijā, Mākslas universitātē.

Atbildes gaidām līdz 12. februāra 11.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

188. kārtas atbilde: gruzīnu mākslinieks Niko Pirosmāni. *Makšķernieks sarkanā krekla*. (1908.g.)

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Vita Jurenovska, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Mārcis Kalējs, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Peters Dals, Ilze Slugoviča.

